

Пам'ять о Польском Sybirze Пам'ять про Польський Сибір

Пам'ять łączy ludzi, nie pozwala im na popełnienie tych samych błędów. Każdy naród ma swoje krwawe strony historii. Polskę i Ukrainę łączy wspólna sybirska strona, wyrwana z historii obu narodów w czasach radzieckich.

Co roku na początku września w Białymstoku odbywa się Marsz Żywej Pamięci Polskiego Sybiru. Jednym z podstawowych jego zadań jest przypominanie historii wywózek na Wschód i upamiętnianie tych, którzy z zesłania nie wrócili.

6 września b.r. w XIII Marszu Żywej Pamięci Polskiego Sybiru wzięło udział około siedmiu tysięcy osób. Oprócz miejscowych mieszkańców, pod Pomnik Katyński w Białymstoku przybyli pielgrzymi z różnych krajów, m.in. z Łotwy, Litwy, Estonii, Ukrainy, Białorusi, USA czy Wielkiej Brytanii. Niektórzy uczestnicy marszu byli kiedyś wywiezieni na Sybir, ktoś się urodził na tej obcej ziemi i przetrwał w tych nieludzkich warunkach. W ceremonii wzięli udział przedstawiciele Związku Sybiraków, władz państwowych i lokalnych. Blisko połowa uczestników marszu, to ludzie młodzi z różnych szkół i organizacji. W pocztach sztandarowych szła młodzież, ale nie zabrakło osób w poważnym wieku, które honorowo szły ze sztandarami, bez względu na słońce i zmęczenie.

W marszu wzięli udział także przedstawiciele Stowarzyszenia Kultury Polskiej imienia Ewy Felińskiej na Wołyniu, a w poczcie sztandarowym był także sztandar działającego przy SKP Koła Sybiraków.

Uczestnicy marszu przeszli cztery kilometry spod Pomnika Katyńskiego do kościoła p.w. Ducha Świętego, przy którym znajduje się Grób Nieznanego Sybiraka. Tu odbyła się Msza Św., którą odprawił metropolita białostocki arcybiskup Edward Ozorowski. Następnie odbyły się oficjalne wystąpienia, po których Związek Sybiraków przekazał swój sztandar do zbiorów powstającego w Białymstoku Muzeum Pamięci Sybiru. Marsz zakończył się ekumenicznymi modlitwami, apelem poległych, złożeniem kwiatów i zapaleniem zniczy na Grobie Nieznanego Sybiraka. Tegoroczny Marsz Żywej Pamięci Polskiego Sybiru upamiętnia aż cztery, ważne dla Sybiraków, rocznice: 150. rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego, 85. rocznicę powstania Związku Sybiraków, 70. rocznicę bitwy pod Lenino oraz 25 lat reaktywowania Związku Sybiraków.

Wydawać by się mogło dziwnym, a szczególnie młodym ludziom, że ktoś pokonuje tysiące kilometrów tylko po to, aby przypomnieć sobie to, co się kiedyś wydarzyło, to, co już się nie powtórzy i to, co chciałoby się zapomnieć. Ale my – młode pokolenie, które praktycznie nie wie, co to jest bieda – musimy na nich się wzorować i pamiętać. Powinniśmy robić wszystko, aby sybirskie strony naszej historii nie powtórzyły się.

Marjana PEČENIUK

Галерея 8
str.

Пам'ять єднає людей, не дає їм робити ті ж самі помилки. У кожного народу є свої криваві сторінки історії. Польщу та Україну єднає спільна сибірська сторінка, вирвана з історії обох народів у радянські часи.

Щороку на початку вересня в польському місті Білосток відбувається Марш живої пам'яті польського Сибіру. Одне з основних його завдань – нагадати історію виселення на Схід та увіковічнити пам'ять про тих, хто із заслання не повернувся.

6 вересня 2013 року в XIII Марші живої пам'яті польського Сибіру взяли участь близько семи тисяч осіб. Окрім місцевих жителів, до Катинського пам'ятника в Білостоку прибули паломники з різних країн світу, зокрема, з Латвії, Литви, Естонії, України, Білорусі, США, Великої Британії. Дехто з учасників маршу був серед осіб, висланих у Сибір, хтось народився на чужій землі та вижив за тих страшних умов. У церемонії взяли участь представники Спільки Сибіряків, державних та місцевих органів влади. Близько половини учасників маршу – молоді люди, які представляли свої школи та організації. Серед прапороносців була не тільки молодь. Чимало людей похилого віку гордо йшли на початку колони, не боячись ні сонця, ні втоми.

У марші взяли участь також представники Товариства польської культури на Волині імені Єви Фелінської, а в колоні прапороносців був представлений прапор Кола сибіряків, що діє при товаристві.

Учасники маршу пройшли чотири кіломе-

три від Катинського пам'ятника до костелу Святого Духа, що поряд із Могилою невідомого сибіряка. Тут відбулося богослужіння, яке відправив білостоцький митрополит, архієпископ Едвард Озоровський. Пізніше відбулися офіційні виступи. Після них Спілька Сибіряків передала свій штандар майбутньому Музеєві пам'яті Сибіру, що діятиме в Білостоці. Марш закінчився екуменічними молитвами, перекличкою полеглих, покладанням квітів та запалюванням лампадок на Могили невідомого сибіряка.

Цьогорічний Марш живої пам'яті польського Сибіру збігається аж з чотирма важливими для сибіряків річницями: 150-ю річницею Січневого повстання, 85-ю річницею утворення Спільки Сибіряків, 70-ю річницею битви під Леніно (Білорусь), та 25-річчям відновлення діяльності Спільки Сибіряків.

Для сучасної молодшої людини здається дивним те, що хтось долає тисячі кілометрів лише заради того, щоб згадати те, що було колись, те, що вже не повториться, і те, що навпаки хотілось би сто разів забути. Але нам, поколінню, яке практично не знає біди та горя, залишається лише брати приклад і пам'ятати. Ми повинні робити все для того, щоб сибірські сторінки нашої історії не повторилися.

Мар'яна ПЕЧЕНЮК

Герої
«не тієї» війни
Bohaterowie
«nie takiej» wojny

Ніяких листів чи документів...

Żadnych listów czy dokumentów...

str. 2

Єжи Карнасевіч:
Jerzy Karnasiewicz:

«Фотографія існує, щоб зворушувати».

«Fotografia jest po to, aby wzruszać».

str. 4

Відкриваючи Чеховіча
Odkrywanie Czechowicza

Волинь стала частиною його вітчизни.

Wołyń stał się częścią jego ojczyzny.

str. 5

Конкурс historypaint.pl

Konkurs historypaint.pl

До участі в конкурсі запрошуюємо осіб віком 11-19 років.
Do konkursu zapraszamy uczestników w wieku 11 – 19 lat.

str. 9

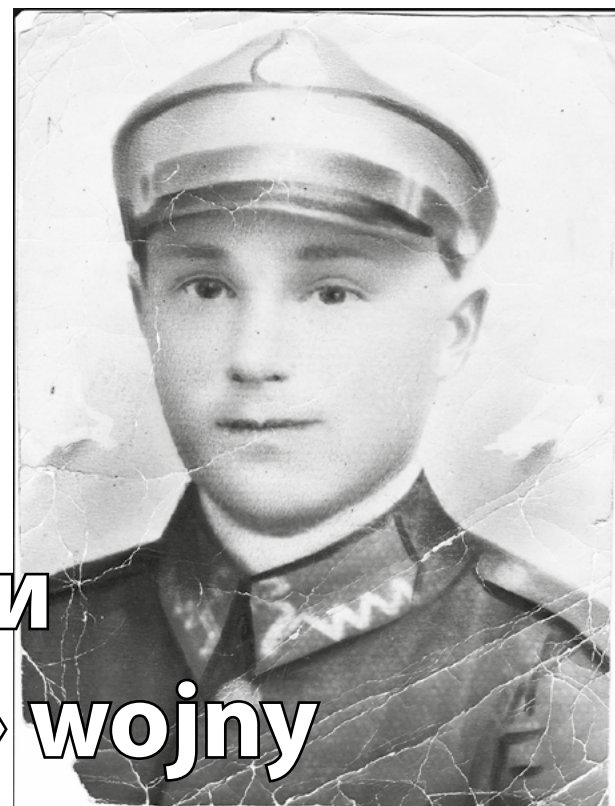
Олика – містечко руїн
Ołyka – miasteczko ruin

У володіння Радзивілів місто перейшло 500 років тому.
W posiadaniu Radziwiłłów miasteczko znalazło się 500 lat temu.

str. 10

Наш
передплатний
індекс: 49053

Міхей Дем'янчук

Герої «не тієї» війни Bohaterowie «nie takiej» wojny

Редакція «Монітора воłyńskiego», розміщуючи на своїх łamach оголошення о початку акції «Пам'ятаймо о wrześniu 1939», навіть не podejrzewała, że spotkanie z przeszłością potrafi być tak wzruszające.

Видaje się, że ze względu на przedawnienie, temat wojny 1939 roku już wyczerpał pokłady emocjonalne i stał się przedmiotem rutynowych badań historycznych, a tytaniczna praca wykonana przez Józefa Waszczuka ujęła wszystkie wołyńskie «ludzkie» źródła. Przez wiele lat ten wspaniały i czcigodny człowiek ratował od zapomnienia pamięć о naszych rodakach – wołyńszanach, którzy byli żołnierzami Wojska Polskiego.

Praca, jaką wykonywał, była szczególnie niebezpieczna ze względu на polityczny składnik tej tematyki. Władze radzieckie usiłowały wykasować z nowoczesnej historii Wołyń «okres polski». Żołnierze Wojska Polskiego, wtedy jeszcze żyjący, byli dla ideologów Kremla niewygodnymi świadkami realizacji paktu Ribbentrop-Mołotow. Pamięć о uczestnikach wojny obronnej 1939 roku nie tylko przeciwko Niemcom, ale też przeciwko Rosjanom, tak zwanych pierwszych sowietów, była swoistym tabu w wielu rodzinach wołyńskich.

Dlatego, kiedy в редакції zaczęliśmy odbierać telefony i maile, zrozumieliśmy, że prawie nic nie wiemy о людskim «mechanizmie» pamięci. «Moja babcia opowiadała...», «Mamę zdjęcia dziadka в mundurze wojskowym», «Ułani, piechota, saperzy...», «Mój dziadek, mój pradziadek». Ludzie oferują zdjęcia, pożółkłe dokumenty, zaświadczenia, wyciągi.

Ale nic nie zastąpi bezpośredniej rozmowy. Niedawno do naszej redakcji zawiła Maria Prus, która przeczytała ogłoszenie i postanowiła podzielić się wspomnieniami о swoim dziadku, Micheju Jefremowycz Demjanczuku. Pamięta go z opowieści swojej mamy i babci Anastazji Demjanczuk.

– To było 10 sierpnia 1939 roku. Dziadek właśnie pracował в полі, косил żyто, kiedy przyjechali по niego, aby mobilizować до Armii Polskiej – opowiada pani Maria. – Moja mama miała wtedy osiem lat i ona pamięta

jak ojciec на pożegnanie wziął ją на ręce, pocałował ze łzami в oczach i powiedział, że już jej nie zobaczy. Mama jeszcze wycierała mu łzy. Przed wojną в naszej wsi Siedmiarki (dziś – Siomaki в rejonie łuckim) pracowała szkoła podstawowa. Nauczycielką była Polka Janina Sławińska, która wynajmowała pokój в mieszkaniu mojej babci Anastazji. Ona miała radio, którego słuchała wieczorami. To od niej babcia dowiedziała się, że rozpoczęła się wojna.

Od roku 1939 о Micheju Demjanczuku nie było żadnej informacji. Ale в październiku 1946 roku do babci Pani Marii przyjechał kolega з пулku dziadka Micheja i opowiedział в szczegółach о jego śmierci в pierwszych dniach wojny.

Bitwa odbywała się на Pomorzu, nieopodal Gdańska. Polskich żołnierzy, którzy ukryli się на полі з ziemniakami, ostrzeliwała artyleria niemiecka. Obok dziadka eksplodował pocisk i urwał ułamkiem jemu nogi. Spływającego krwią żołnierza zanieśli до domu Polaka Stasa. Tam właśnie zmarł.

Kolega з пулku przekazał rodzinie од Micheja pieniądze oraz jego zdjęcie в mundurze wojskowym. To wszystko, co zostało по dziadku pani Marii. Żadnych listów czy dokumentów з adresem jednostki wojskowej. Także nie jest znane miejsce jego pochówku.

Pani Maria pamięta, że żonie poległego Micheja, Anastazji Demjanczuk zawsze wspominało, że jej mąż zginął за Polskę. Kiedyś 9 maja, в Dniu Zwycięstwa, до klubu zaproszono wdowy по żołnierzach, aby wręczyć jakieś тanie chusty. Okazało się, że babcia Anastazja takiej chusty nie otrzymała, «nie położono». Nie «taka» ona wdowa – stwierdził miejscowy urzędnik wysokiej rangi.

– Babcię długo to bolało – wspominała pani Maria, wnuczka poległego żołnierza Wojska Polskiego, wołyńszanina Micheja Jefremowicza Demjanczuka.

Walenty WAKOLUK

Коли редакція «Волинського Монітора» вирішила розмістити на своїх шпальтах оголошення про початок акції «Пам'ятаймо вересень 1939», то навіть гадки не мала, що зустріч із минулим може бути такою зворушливою.

Здавалося б, за давністю часу тема війни 1939 року вже вичерпала своє емоційне наповнення і перейшла у спокійне русло історичних досліджень, а tytaniczna робота, виконана Йосипом Ващук, охопила всі волинські «людські» джерела. Протягом багатьох років ця прекрасна і чесна Людина, виконуючи роль дослідника-аматора, рятувала від забуття пам'ять про наших земляків – волинців, що були воїнами Війська Польського.

Робота, яку він виконував, була особливо небезпечною, з огляду на політичну складову цієї тематики. Радянська влада намагалася витерти з новітньої історії «польський період» Волині. Жовніри Війська Польського, ще тоді живі, були для кремлівських ідеологів невідповідними свідками реалізації пaktu Молотова-Ріббентропа. Пам'ять про учасників оборонної війни 1939 року не тільки проти німців, але й проти росіян, так званих перших советів, була своєрідним табу в багатьох волинських родинах.

І тому, коли в редакцію почали надходити дзвінки та «мейли», ми зрозуміли, що майже нічого не знаємо про людський «механізм» пам'яті. «Моя бабуса розповідала...», «Маємо «знімки» діда у військовій формі...», «Улани, піхота, сапери...», «Мій дідусь, мій прадід». Пропонують фотографії, позовклі документи, довідки, виписки.

Але нічого не буває ціннішого, ніж безпосередня розмова. Niedawno до нашої редакції завітала Марія Прус, яка прочитала оголошення і прийшла поділитися споминами про свого дідуса, Міхея Єфремовича Дем'янчука. Про нього вона знає з розповідей своєї матери та бабусі Анастасії Дем'янчук.

– Це було 10 серпня 1939 року. Дідусь саме працював у полі, косив жыто, коли прийшли по нього, щоб мобілізувати в польську армію, – розповіла пані Марія. – Моїй

маті було тоді вісім років і вона пам'ятає, як батько, прощаючись, підняв її на руки, поцілував і зі сльозами на очах сказав, що більше її не побачить. Мама ще витирала йому сльози. Перед війною в нашому селі Седмиарки (нині – с. Сьомакі Луцького району) працювала початкова школа. Вчителькою була полька Яніна Славінська, яка жила у моєї бабусі Анастасії на квартирі. В неї було радіо, яке вона слухала вечорами. Від неї бабуса і дізналася, що почалася війна.

Із 1939 року про Міхея Дем'янчука не було жодної звістки. Але в жовтні 1946 року до бабусі пані Марії приїхав однополчанин дідуся Міхея і розповів у подробицях про його загибель у перші дні війни.

Бій відбувався на Баттійському узбережжі в районі Гданська. Польських воїнів, які залягли на полі з картоплею, обстрілювала німецька артилерія. Поряд із дідусем розірвався снаряд і йому уламком відірвало ноги. Його, стікаючого кров'ю, занесли в хату поляка Стаса. Там він і помер.

Однополчанин також передав родині від Міхея гроші та його фотокартку у військовій формі. Це все, що залишилося від дідуса пані Марії. Ніяких листів чи документів з адресою військової частини. Також невідомо де його поховали.

Пані Марія пам'ятає, що дружині загиблого Міхея, Анастасії Дем'янчук, завжди докоряли, що її чоловік загинув за Польщу. Колись 9 травня, на День Перемоги, у клуб запросили солдатських вдів, щоб вручити якісь дешеві хусточки. Так ось, виявилося, що бабусі Анастасії така хусточка «не полагается»: «Не та вона вдова», – заявив місцевий можновладець.

– Бабусі довго це боліло, – пригадувала пані Марія, внучка полетлого воїна Війська Польського, волинця Міхея Єфремовича Дем'янчука.

Валентин ВАКОЛЮК

Stowarzyszenie Kultury Polskiej imienia Ewy Felińskiej na Wołyniu
Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku
dwutygodnik «Monitor Wołyński»

zaczynają акцію

«Пам'ятаймо wrzesień 1939»

poświęconą 74. rocznicy wybuchu II wojny światowej

– Jeżeli wiedzą Państwo о tym, że Państwa Rodzice, Dziadkowie lub Pradziadkowie uczestniczyli в wojnie obronnej 1939 roku, będąc на służbie в Wojsku Polskim,

– Jeżeli mają Państwo ich zdjęcia lub udokumentowane wspomnienia,

Uprzejmie prosimy о przesłanie tej informacji под adresem Stowarzyszenia Kultury Polskiej imienia Ewy Felińskiej на Wołyniu. Informacje о żołnierskim czynie Państwa Przodków wydrukujemy на łamach «Monitora Wołyńskiego» oraz на stronie internetowej www.monitor-press.com. W dalszej perspektywie zgromadzona informacja może zostać częścią Księgi Pamięci о udziale mieszkańców Wołynia в wojnie obronnej we wrześniu 1939 roku.

Czekamy на Państwa listy.

Nasz adres:

ul. Kryłowa, 5/7, 43025 Łuck
Tel.: (+38 0332) 72-54-99
E-mail: doboszww@gmail.com

Koordinator akcji: Walenty Wakoluk

Towarzystwo polskiej kultury на Волині ім. Еви Фелінської
Генеральне консульство Республіки Польща в Луцьку
газета «Волинський Монітор»

оголошують акцію

«Пам'ятаймо вересень 1939»

приурочену 74-й річниці початку Другої світової війни

– Якщо Ви знаєте про те, що Ваші Батьки, Діди або Прадіди брали участь в оборонній війні вересня 1939 року у складі Війська Польського,

– Якщо Ви маєте їхні фотографії або зафіксовані спогади,

Будь-ласка, надішліть цю інформацію на адресу Товариства польської культури на Волині ім. Еви Фелінської. Ми розмістимо відомості про військовий чин Ваших Предків у газеті «Волинський Монітор» та на сайті www.monitor-press.com. У дальшій перспективі зібрана інформація може стати частиною Книги Пам'яті про участь волинців в оборонній війні вересня 1939 року.

Чекаємо на Ваші листи.

Наша адреса:

вул. Крилова, 5/7, 43025 Луцьк
Тел.: (+38 0332) 72-54-99
E-mail: doboszww@gmail.com

Координатор акції: Валентин Ваколук

Obóz wędrowny w Górach Świętokrzyskich

Harcerze ze Zdołbunowa zorganizowali latem tego roku w Polsce obóz wędrowny. Podróżując od jednej do drugiej miejscowości, mieli okazję poznać zabytki, kulturę i podziwiać przyrodę.

Letnia wędrówka harcerzy z hufca «Wołyń» po Górach Świętokrzyskich zaczęła się od Wąchocka, gdzie już czekała na nich 230 Gorzowska Drużyna Harcerzy «Rysie» z północno-zachodniego okręgu ZHR. Miejscowość znana jest dzięki Opactwu Cystersów, którzy osiedlili się tutaj w XII wieku. Klasztor wraz z kościołem zachwyca. Od północnej strony w krążankach umieszczono urnę z prochami majora Jana Piwnika «Ponurego», słynnego dowódcy AK, który walczył na tych ziemiach. W pomieszczeniach klasztornych znajduje się Muzeum Cysterskie, gdzie wyeksponowano militaria i obiekty poświęcone martyrologii narodu polskiego. Są to zbiory ks. Walentego Ślusarczyka.

Gra terenowa, w którą bawili się harcerze w Wąchocku, dała im możliwość bliższego poznania miasta. Następnie czekała nas ciężka trasa – pokonaliśmy pieszo 20 km. Celem był Bodzentyn. Po drodze mieliśmy przystanek na Wykusie, miejscu, gdzie stacjonował obóz legendarnego przywódcy powstania styczniowego generała Langiewicza. Bodzentyn przywitał nas 40-stopniowym upałem. Tym razem, podczas gry terenowej, harcerze podziwiali kolegiatę, Stare Miasto i kościół św. Ducha.

Następna piesza trasa była łatwiejsza, ponieważ wszyscy mieli doświadczenie po poprzedniej wędrówce. Idąc przez Puszcę Jodłową, chłoniliśmy przyrodę.

Święta Katarzyna – niewielka miejscowość, znana dzięki klasztorowi bernardynów. Zatrzymaliśmy się u księży pallotynów. Czas wolny można było spędzić na boisku przy domu rekolekcyjnym, albo w sadzie. Poranna liturgia dała nam siłę na cały dzień. To miasteczko zapadło nam w pamięć. Znajduje się tu Muzeum Mineralów i Skamieniałości, w którym zobaczyliśmy kamienie z różnych epok i różnych krajów oraz proces obróbki krzemienia pasiastego.

W kolejnym dniu wyruszyliśmy na Święty Krzyż. Po drodze zauważyliśmy źródło i kapliczkę św. Franciszka. Woda z tego miejsca ma właściwości lecznicze. Szlak prowadził przez najwyższy szczyt Gór Świętokrzyskich – Łysicę (612 m n.p.m.).

Święty Krzyż jest miejscem sakralnym. Oprócz relikwii Krzyża Świętego, sama świątynia i klasztor zmuszają do rozważań o historii tamtych czasów. Klasztor przetrwał, mimo iż niejednokrotnie był rabowany i palony. Po obejrzeniu kościoła i Muzeum Misyjnego Księża Oblatów, którzy teraz opiekują się klasztorem, mieliśmy okazję pomodlić się w kaplicy z relikwiami, a nawet wziąć udział w adoracji Krzyża Świętego. Zwiedziliśmy także

kryptę klasztorną na Świętym Krzyżu, w której znajduje się szklana trumna ze szczątkami Jeremiego Wiśniowieckiego.

Do Nowej Słupi, naszego następnego miejsca noclegu, szliśmy tak zwanym «szlakiem królewskim». Na tym szlaku znajduje się Droga Krzyżowa, a u stóp góry stoi skamieniały pielgrzym. Istnieje taka legenda, która mówi, że każdego roku, pielgrzym przesuwają się o ziarenko piasku i gdy dotrze do klasztoru, nastąpi koniec świata. Po odpoczynku, następnego dnia zwiedziliśmy Muzeum Starożytnego Hutnictwa Świętokrzyskiego oraz kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca, wybudowany w XVII wieku w stylu późnorenansowym.

Ostatnią trasę naszej wędrówki pokonaliśmy autobusem. Trasa wiodła z Nowej Słupi do Opatowa. Po drodze zajęliśmy do Ujazdu. Niewielka miejscowość, ale robi wielkie wrażenie. Tego przepięknego zamku nigdy nie zapomnę. Uważam, że zasługuje na to, aby być w jednym rzędzie z rzymskim Colosseum. Olbrzymia budowla posiada 365 okien i 12 sal. Zamek nosi nazwę Krzyżtopór. Krzyż był symbolem wiary i polityki wojewody, topór herbem Ossolińskich. Oba te symbole są umieszczone na bramie wjazdowej do pałacu. Po spacerze dziedzińcem zamku, pojechaliśmy do naszego celu.

Opatów zachwylił nas uroczą Kolegiatą św. Marcina z XII wieku. Bardzo bogate wnętrza kościoła jest ozdobione historycznymi malowidłami i świętymi obrazami. Mieliśmy okazję uczestniczyć tam we mszy św. Następnie czekała nas zupełnie inna atrakcja – podziemna trasa turystyczna. Upał na ulicy nie do zniesienia, a w podziemiach tylko 12 stopni. Można było ochłodzić się i spokojnie obejrzeć ekspozycję.

W następnym dniu wyjechaliśmy do Warszawy, a dokładniej do Zielonki koło Warszawy. W Warszawie nie było czasu na nudę. Odwiedziliśmy centrum miasta i ulubioną Starówkę. Byliśmy też w Centrum Nauki Kopernik. Wizyta w Centrum zrobiła na harcerzach ogromne wrażenie. Dobrze, że istnieje coś takiego, gdzie można spojrzeć na naukę z innej strony. Odbyliśmy jeszcze pieszą wyprawę do Ossowa niedaleko Zielonki...

Czas wypoczynku dobiegał końca. Wróciliśmy na Ukrainę, ale harcerze żyją jeszcze wrażeniami z obozu wędrownego.

Wiktoria RADICA

PS: Harcerze z hufca «Wołyń» dziękują Konsulatowi Generalnemu RP w Łucku, przy wsparciu którego został zrealizowany obóz wędrowny.

Мандрівний табір у Свентокшиських горах

Харцери зі Здолбунова організували влітку цього року в Польщі мандрівний табір. Подорожуючи від місцевості до місцевості, вони мали можливість пізнавати пам'ятки архітектури, культуру та захоплюватися природою.

Літня мандрівка харцерів із загону «Волинь» по Свентокшиських горах почалася від Вонхоцька, де на них уже чекав 230 Гожовський загін харцерів «Рисі» з північно-західного округу ZHR. Місцевість відома завдяки Абатству Цистерсів, які поселилися тут у XII ст. Монастир та костел захоплюють. У північній частині монастиря, в його внутрішніх галереях, міститься урна з прахом майора Яна Півніка «Понурого», відомого командира АК, який воював на цих землях. У монастирських приміщеннях знаходиться Цистерський музей, у якому можна побачити військові матеріали та експонати, присвячені martyrologії польського народу. Експонати походять із колекції о. Валентина Слюсарчика.

Місцева гра, в якій взяли участь харцери у Вонхоцьку, дала їм можливість ближче пізнати місто. Потім нас чекала важка траса – ми подолали пішки 20 км. Метою був Бодзентин. По дорозі ми мали зупинку на Выхусі – у місці, де колись стояв табір легендарного керівника Січневого повстання генерала Лангевича. Бодзентин привітав нас сорокаградусною спекою. Цього разу, під час теренової гри, харцери мали можливість побачити колегіату, Старе Місто і костел Святого Духа.

Наступна піша траса була легша, оскільки всі вже мали досвід після попередньої мандрівки. Ідучи через Ялинову пущу, ми всотували природу.

Свята Катерина – невелика місцевість, відома завдяки монастирю бернардинок. Ми зупинилися в Отців Палотинів. Вільний час можна було провести на спортивному майданчику біля реклеційного будинку або в саду. Вранішня літургія дала нам силу на весь день. Це містечко залишилося в нашій пам'яті. Тут знаходиться Музей мінералів і скам'янілостей, у якому ми побачили каміння з різних епох і різних країн та процес обробки смугастого кременю.

Наступного дня ми вирушили на Святий Хрест. По дорозі побачили джерельце і капличку Святого Франциска. Вода з цього джерела має лікувальні властивості. Шлях вів нас через найвищу вершину Свентокшиських гір – Лисіцю (612 м над рівнем моря).

Святий Хрест – це сакральне місце. І реліквія Святого Хреста, і сама святиня, і монастир змушують задуматися над історією тих часів. Монастир існує, незважаючи на те, що його неодноразово грабували і палили. Після знайомства з костелом та Музеєм місії Отців Oblatów, які нині опікуються монастирем, ми мали можливість помолитися в каплиці з реліквіями, а навіть взяти участь в адорації Святого

Хреста. Ми також відвідали монастирську крипту на Святому Хресті, в якій знаходиться скляна труна з рештками Яреми Вишневецького.

До Нової Слупи, нашої наступної зупинки, ми йшли так званим королівським шляхом. На ньому знаходиться Хрестова Дорога, а біля підніжжя гори стоїть скам'янілий прочанин. Існує легенда, яка говорить, що кожного року прочанин пересувається на піщану зернинку і коли він добереться до монастиря, наступить кінець світу. Наступного дня, після відпочинку, ми відвідали Музей стародавньої свентокшиської металургії та побудований у XVII ст. у пізноренесансному стилі парафіяльний костел Святого Вавжинця.

Останню трасу нашої мандрівки ми подолали автобусом. Траса вела з Нової Слупи до Опатова. По дорозі ми заїхали до Уjazdu – маленької місцевості, яка справляє велике враження. Цей прекрасний замок важко забути. Він заслуговує на те, щоб стояти в одному ряду з римським Колізеєм. Велетенська споруда має 365 вікон і 12 зал. Замок називається Крижтопор. Хрест був символом віри і політики воеводи, сокира – гербом Оссолінських. Обидва ці символи є на в'їзній брамі до палацу. Після прогулянки подвір'ям замку, ми поїхали далі.

Опатов захопив нас гарною колегіатою святого Марціна з XII ст. Інтер'єр костелу оздоблений історичними малюнками і святими ликами. Ми мали можливість побувати на богослужінні у цій колегіаті. Потім у нас була зовсім інша розвага – екскурсія підземною туристичною трасою. Спека на вулиці була нестерпна, а в підземеллях тільки 12 градусів. Можна було освіжитися і спокійно оглянути експозицію.

Наступного дня ми виїхали до Варшави, а точніше до Зельонки біля Варшави. У Варшаві не було часу нудьгувати. Ми відвідали центр міста й улюблену Старувку. Ходили також до Центру науки Коперник, який справив на харцерів величезне враження. Добре, що існує таке місце, де можна подивитися на науку з іншого боку. Пізніше ми пішки подолали трасу до Оссова, розташованого неподалік Зельонки.

Час відпочинку завершувався. Ми повернулися в Україну, але харцери ще живуть враженнями з мандрівного табору.

Вікторія РАДЦА

P.S.: Харцери із загону «Волинь» дякують Генеральному консульству РП в Луцьку, за підтримки якого вдалося реалізувати мандрівний табір.

Jerzy Karnasiewicz: «Fotografia jest po to, aby wzruszać»

Єжи Карнасевіч: «Фотографія існує, щоб зворушувати»

Як wiele może znaczyć fotografia w naszym życiu? Jaki wpływ wywiera na nasz los? Jaki był los ludzi, których na niej widzimy?

6 września 2013 roku odbyło się w Łucku otwarcie wystawy fotograficznej «Polska i Polacy na przełomie wieków» autorstwa Małgorzaty i Jerzego Karnasiewiczów z Krakowa. To szczególna wystawa, bowiem zawiera fotografie opisane. Opowieści przy zdjęciach, pozwalają poznać historię ludzi, przez co praca fotografa staje się bardziej zrozumiała dla odbiorcy, ponieważ sztuka wizualna jest dla oglądającego nie lada wyzwaniem. Światło, kompozycja, emocje oraz informacje zawarte obok prac, pokazują ile trzeba dać z siebie, aby pokazać człowieka drugiemu człowiekowi.

Jerzy Karnasiewicz znalazł chwilę czasu, aby odwiedzić Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu, spotkać się z jego członkami, a także z redakcją «Monitora Wołyńskiego». Opowiedział o swojej Rodzinie i o tym jak ważne jest, aby znać swoją tożsamość, o pierwszych spotkaniach i przygodach z fotografią i o tym, że fotografię można i należy czytać.

Spotkanie z fotografią

– Pierwszy kontakt z fotografią był dla mnie przerażający. Jako małe dziecko nie jeden raz widziałem, jak rodzice wyciągają z szafy jakieś pudła, rozkładają coś na stole i oglądają. W wieku około 5 lat wyciągnąłem z szafy jedno pudełko, a ONE (fotografie – red.) rozsypały się na podłodze w pokoju. I nagle ja lekko zdębiałem. Ludzie rozsypani po podłodze, patrzyli na mnie z pretensją i jakby zadawali pytania: Dlaczego mnie wyciągnęłaś z tej szafy? A ty wiesz, kim ja jestem? Ty mnie chcesz skrzywdzić? Ty chcesz mi co, kredką posmarować może? Dolepić oko albo ucho? Przeraziłem się patrzyeniem na mnie postaci z tych fotografii. Byłem tak przerażony, że nie słyszałem wołania mamy na śniadanie. Gdy wkroczyła do pokoju zdenerwowana, oczywiście dostałem odpowiednią reprymendę, ale zaczęliśmy zbierać fotografie z podłogi. I o dziwo! W tym momencie, po raz pierwszy zobaczyłem, że moja mama płacze. Usłyszałem po prostu szloch, kiedy wzięła do ręki jakieś zdjęcie i próbowała mi coś powiedzieć. Ta fotografia, przy której moja mama tak bardzo płakała, to była fotografia jej brata Dymitra.

Rodzina i stare fotografie

– Rosłem. Kiedy już wspólnie z mamą wyciągaliśmy to pudełko, ona przy różnych fotografiach powtarzała historię naszej rodziny.

W jaki sposób zacząć przygodę z fotografią? Warto dowiedzieć się, kto jeszcze z rodziny żyje i szybkoćto zabrać dyktafon, wziąć aparat i ruszyć, żeby zebrać o niej relacje. Zacząć trzeba od najbliższych. Najgorsze jest to, żeby wytrzeć z mózgu obraz najbliższych. Najgorsze jest to, gdy z mózgu «wyciera się» obraz najbliższych. Dlatego, kiedy było pięć minut, żeby uciec, to nikt nie brał byle czego, tylko była wzięta rzecz najważniejsza – wizerunek rodziców i najbliższych. Ja też w podróż zabieram wizerunki najbliższych – zdjęcia mojej żony i córki.

Z tej serii «uratowanych» zdjęć w mojej rodzinie, było zdjęcie Dymitra z kolegami. Żeby się dowiedzieć coś więcej o moim wujku, czekałem 25 lat. Czekałem, aż się rozpadnie Związek Radziecki, aż Archiwum Wschodnie Ośrodka «Karta» przyśle mi konkretne adresy archiwów w Związku Radzieckim, gdzie mogłem napisać, bo być może tam są dokumenty.

Wujek Dmitrij Richert

– On akurat nie zdążył. Wszystko działo się na Donbasie, w Kramatorsku. Miał 28 lat, był rok 1938, właśnie miał się żenić.

Mój wuj był fotografikiem. Dowiedziałem się o tym dopiero w 2009 roku w Doniecku. Zginął dlatego, że był z pochodzenia Niemcem, i dlatego, że miał sześć aparatów fotograficznych, w tym trzy zagraniczne. Więc jaki musiał dostać wyrok? Tylko jeden. Strzał w tył głowy.

Teczka

– Wydawało mi się, że jestem gotowy po tylu latach, aby usiąść w archiwum ukraińskim i z zimną krwią przejrzeć dokumenty. Kiedy pani oficer podała mi teczkę i tam było 20

stron, jak zabić człowieka – ja powinienem spokojnie ją otworzyć i spokojnie przeczytać: szpieg, dywersant, organizuje szajkę, która ma zniszczyć Związek Radziecki. Pani oficer, zanim podała mi teczkę, powiedziała do mnie tak: «Tylko proszę nie ochać i nie achąć! I proszę tutaj nie robić scen. Proszę spokojnie sobie przeczytać».

Kiedy otworzyłem teczkę, to ja już niczego nie widziałem, literki popłynęły. Nie ochać i nie achąć! – pomyślałem sobie. Chyba niejedną spadł tu z tego krzesła. Ale tobie się to nie podoba. Ty nie rozumiesz. Tobie nikogo nie zabili?

Matko Jedyna! Jednak, człowieku, nie jesteś gotowy. Życie cię nic nie nauczyło. Ta sytuacja cię przerasta. I każdego przerasta. Nie ma takiego, który będzie spokojnie czytał! Bo to jest ktoś z twojej rodziny!

Czytaj fotografię

– Czasami trzeba pójść głębiej. Bo dopiero wzruszenie, kiedy zadrgają nasze struny na sercu, doprowadza do tego, że będziemy rozumieli fotografię i wizerunek człowieka, że będziemy mieli wielki szacunek dla fotografii archiwalnej, dokumentalnej i inaczej spojrzymy na starą fotografię. Można powiedzieć, że sami nauczymy się ją czytać.

Czytając fotografię, zawsze zadajemy sobie pytanie: Dobry czy zły? Zdrowy czy chory? Skrzywdzi czy nie skrzywdzi? Co było dalej? Co cię spotkało?

A jak czytać wystawę? To jest trudne wyzwanie, bo my tak naprawdę przed chwilą, powiedzmy obieraliśmy ziemniaki, odbieraliśmy jakieś telefony... i nagle mamy odbierać coś zupełnie nowego. Jedna rzecz, jeden obraz na wystawie musi nas zauroczyć, reszta jest nieważna.

Czytaj przyrodę jak człowieka

– W przyrodzie drzewo jest człowiekiem. Jeżeli pochylimy się nad historią drzewa, łatwo zauważyć, że drzewo jest zdrowe i chore, że płacze, że usycha z tęsknoty. Drzewo jest fantastycznym tematem do fotografowania. To jest rzecz niezwykle cudowna. Ale fotografia pejzażowa, jest jedną z najtrudniejszych fotografii. Chociaż najwyżej ceni się portretowanie człowieka, to najtrudniejszy do uchwycenia jest pejzaż.

Swoje zdjęcia zrobiłem i przeżyłem. Teraz, na wystawie, daję szansę komuś wrażliwemu. I ja zezwalam na «Och!» i «Ach!» Bo fotografia jest po to, aby wzruszać.

Jadwiga DEMCZUK

Наскільки багато значить фотографія в нашому житті? Як вона впливає на нашу долю? Якою була доля тих, кого ми бачимо на фото?

6 вересня 2013 року в Луцьку відбулося відкриття фотовиставки «Польща і поляки на переломі віків» Малгожати і Єжи Карнасевичів з Кракова. Це особлива виставка, оскільки до неї увійшли фото із описами. Розповіді біля знімків дозволяють познайомитися з історією людей, завдяки чому робота фотомайстра стає більш зрозумілою для адресата, адже візуальне мистецтво це для глядача серйозний виклик. Світло, композиція, емоції та інформація біля робіт показують, як багато потрібно зробити, щоб показати людину іншій людині.

Єжи Карнасевіч знайшов кілька хвилин, щоб відвідати Товариство польської культури на Волині ім. Єви Фелінської, зустрітися з його членами, а також із редакцією «Волинського Монітора». Він розповів про свою родину, про те, як важливо мати власну ідентичність, про перше знайомство і пригоди з фотографією та про те, як читати фотороботи.

Зустріч із фотографією

– Перша зустріч із фотографією була для мене жахливою. Ще будучи малою дитиною, я не раз бачив, як батьки виймають із шафи якісь коробки, розкладають щось на столі та дивляться. Коли мені було п'ять років, я витягнув із шафи одну коробку, а ВОНИ (фото – ред.) розсипалися по підлозі в кімнаті. І тут я заціпенів. Люди, розсипані по підлозі, дивились на мене з докором, ніби задаючи питання: Чому ти вийняв мене з цієї шафи? А ти знаєш, хто я такий? Ти хочеш мене скривдити? Що, може, хочеш мене помалювати? Домалювати око чи вухо? Мене злякали погляди людей із тих фотографій. Я був так наляканий, що не почув, як мама кличе мене на сніданок. Коли вона роздратована зайшла

почати від найближчих. Найгірше – це втерти з голови найближчих. Найгірше, коли в мозку «стирається» їхній образ. Тому, коли було лише п'ять хвилин, щоб утекти, ніхто не брав абищо, брали найважливішу річ – зображення батьків і найближчих. Я також у подорож беру фото своїх найрідніших – дружини та доньки.

Із серії «врятованих» світлин у моїй родині була фотографія Дмитра з колегами. Щоб дізнатися більше про мого дядька, я чекав 25 років. Чекав, доки розпадеться Радянський Союз, а Східний архів осередку «Карта» вишле мені конкретні адреси архівів Радянського Союзу, до яких можна звернутися, адже там можуть бути документи.

Дядько Дмитро Ріхерт

– Він якраз не встиг. Усе відбувалося на Донбасі, у Краматорську. Йому було 28 років, був 1938-й, він якраз мав одружуватися.

Мій дядько був фотографом. Я дізнався про це вже у 2009 році в Донецьку. Він загинув тому, що мав німецьке походження, і тому, що у нього було шість фотоапаратів, у тому числі три закордонні. Який він міг отримати вирок? Лише один. Постріл у потилицю.

Папка

– Мені здавалося, що після стількох років я вже готовий до того, щоб сісти в українському архіві і холоднокрівно переглянути документи. Коли пані офіцер подала мені папку, в якій було 20 сторінок про те, як убити людину, я мав би спокійно її відкрити і спокійно прочитати: шпигун, диверсант, організував банду, яка готувала знищення Радянського Союзу. Пані офіцер, перед тим як дати мені папку, сказала так: «Але прошу не охати й не ахати! І прошу не влаштовувати сцен. Прочитай спокійно».

Коли я відкрив папку, я вже нічого не бачив, літери попливли. «Не охати й не ахати!» – подумав я. Мабуть, не один тут впав із цього крісла. Але тобі це не подобається. Ти не розумієш. Нікого з твоїх не вбили?

Матір рідна! Все-таки я не готовий. Життя мене нічого не навчило. Ця ситуація мені не під силу. І нікому не під силу. Немає нікого, хто буде це спокійно читати! Бо це хтось із твоєї родини!

Читай фотографію

– Часом потрібно заглянути глибше. Тому що лише зворушення, коли затремтять струни в нашому серці, призводить до того, що ми починаємо розуміти фотографію і образ людини, наповнюємося великою повагою до архівної та документальної фотографії й інакше поглянемо на старі світлинки. Можна сказати, що ми самі навчимося їх читати.

Читаючи фотографію, ми завжди задаємо собі питання: Добрий чи поганий? Здоровий чи хворий? Завдасть болю чи ні? Що було далі? Що з ним сталося?

А як прочитати виставку? Це складне завдання. Тому що насправді недавно ми чистили картоплю, відповідали на якісь дзвінки... і раптом ми повинні сприйняти щось абсолютно нове. Одна річ, один образ на виставці повинен нас захопити, решта – неважливо.

Читай природу, як людину

– У природі дерево є людиною. Якщо ми придивимося до долі дерева, одразу помітимо, що дерево може бути здорове або хворе, може плакати або сохнути від суму. Дерево – це фантастична тема для фотографії. Це неймовірно чарівна річ. А пейзажна фотографія – це один із найскладніших видів фотографії. І, хоча найбільше цінується портрет людини, то найскладніше піймати на фото пейзаж.

Свої фото я зробив і пережив. Тепер, на виставці, я даю шанс комусь вразливому. І я дозволяю і «охи», і «ахи». Тому що фотографія існує для того, щоб зворушувати.

Ядвіга ДЕМЧУК

Odkrywanie Czechowicza Відкриваючи Чеховіча

W dziewiątym dniu drugiej wojny światowej - 9 września 1939 roku, niemieckie lotnictwo zbombardowało miasto Lublin. W wyniku nalotu zginęło blisko tysiąc mieszkańców, a wśród nich, jeden z czołowych polskich poetów XX wieku Józef Czechowicz.

Na wieży furgotał blaszany kogucik
na drugiej – zegar nucił.
Mur fal i chmur popękał
w złote okienka:
gwiazdy, lampy.

«Poemat o mieście Lublinie» (fragment)

Józef Czechowicz urodził się 15 marca 1903 roku w Lublinie. Aktywnie uczestniczył w życiu literackim miasta. Był redaktorem czasopism, przede wszystkim literackich i dziecięcych, a także pracownikiem Polskiego Radia, dla którego pisał słuchowiska radiowe. Warto wspomnieć, że po ukończeniu Wyższego Kursu Nauczycielskiego w Lublinie oraz studiów w Instytucie Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, pracował jako nauczyciel we wsi Słobódka na Wileńszczyźnie, a także w szkołach we Włodzimierzu Wołyńskim i Lublinie (tu m.in. pełnił funkcję kierownika szkoły specjalnej). Od 1933 roku był związany z Warszawą.

Po wybuchu II wojny światowej powrócił do rodzinnego miasta wraz z ewakuującymi się pracownikami radia. Wrócił do swojego Lublina, po śmierci. Zginął pod gruzami kamienicy podczas bombardowania Lublina, zaledwie kilkaset metrów od domu rodzinnego, w okolicznościach łudząco przypominających śmierć podmiotu lirycznego w wierszu «Żal» («ja bombą trafiony w stallach (...) ja czarny krzyżyk na listach»). O jego tragicznej śmierci przypomina pomnik stojący na placu Czechowicza w Lublinie.

Poezja Czechowicza wyraża emocje i niepokój pokolenia lat trzydziestych (katastrofizm) w sytuacji narastającego niebezpieczeństwa ze strony faszyzmu i zagrożenia wojną. Na tle różnych kierunków poetyckich poszukiwał własnego sposobu wyrazu, wykorzystując np. tonację poezji ludowej lub naiwny prosty sposób widzenia świata oczami dziecka. W twórczości Czechowicza współbrzmia zarówno elementy sielankowe, arkadyjskie jak i katastroficzne. Pierwszej tendencji odpowiada jego wiersze poświęcone tendencji miastu i jego okolicom.

Ważnym etapem w dojrzewaniu Czechowicza jako poety, były doświadczenia związane z pobytem na Wołyniu. Był to szczęśliwszy okres w życiu poety. Waldemar Michalski, poeta i krytyk literacki (urodzony we Włodzimierzu Wołyńskim), w 2003 roku mówił na wykładzie w Łucku m.in., że: «Warto przypomnieć, że dojrzewanie Czechowicza jako poety miało miejsce na Wołyniu. Śladem tego są jego wołyńskie wiersze. Kilka lat pobytu na Wołyniu młodego poety (przebywał tu mając 20-25 lat) to czas gromadzenia obserwacji, budowania wyobraźni, fascynacji wołyńskim pejzażem, naturą, pograniczem języka, kultur i religii, wreszcie dynamiczny triumf codziennego doświadczenia młodości: «z rozkoszą gwizdę w czerwcowy czad / skaczę kołując tętnię / 25 lat» («Lato na Wołyniu»).

Wołyńskie wiersze Czechowicza stanowią bardzo ważny rozdział w jego twórczości. Wołyń bowiem stał się częścią jego duchowej ojczyzny, do której nieustannie, nawet po latach, powracał słowem i pamięcią: «pod perłowym stepem

nieba / kiedy noc majowa / ogrom cerkwi / płynął w drzewach / gwiazdy stały w rowach / parowozy gdzieś za stacją / oddychały długo / powiew nioś to i akacją / pachniało nad rzeczką / nad ługą» («Westchnienie»). Największą miłością darzył jednak swoje rodzinne miasto.

Jednym z najbardziej znanych i osobistych utworów Józefa Czechowicza, jest «Poemat o mieście Lublinie». Powstał on w 1934 roku, a złożyły się na niego wiersze, które można odnaleźć w tomiku «Stare kamienie». Czechowicz umiejętnie połączył je ze sobą prozą poetycką. Jak można się domyślać po zapiskach, jakie poczynił na marginesach tekstu, utwór przygotował jako słuchowisko radiowe: «Wędrowcze, masz towarzysza. Księżyc w pełni, srebrny daleki pójdziesz odtąd za twoimi krokami. Powiedzie cię do miasta umarłych, gdzie twoi bliscy leżą pod głazami i darnią (...). Przemierzamy ulice naszych wsi i miast, aby dotrzeć do miejsc pochówku naszych ojców. Jesteśmy samotni w tej wędrowni, ale nie sami. Zawsze nam towarzyszy i księżyc, i wiatr. Cofamy się do przeszłości, a nasza podróż ziemską, nasza wędrówka, wspólnie z księżycem i wiatrem «ku cmentarzowi idą»... Magia to czy złudzenie? Kto tak naprawdę na tej ziemi jest prawdziwym wędrowcem?

«Poemat o mieście Lublinie» stał się inspiracją corocznych lipcowych spacerów w miejsca uwiecznione przez Czechowicza. Organizatorzy, czyli Ośrodek Brama Grodzka, od 2003 roku zapewniają uczestnikom niesamowite duchowe przeżycia i możliwość poznania miejsc, które istnieją naprawdę i miejsc, które dawno zniknęły już z planu miasta. Józef Czechowicz opisuje Lublin w jednym ze wspomnień: «Wychowałem się w Lublinie i pamiętam to miasto z tych czasów, gdy baniasta cerkiew soborna gnioła ciężarem swoim podziemne gruzi klasztoru Bonifratrów na Litewskim Placu (...)» («O mieście rodzinnym w Lublinie», [w] «Koń ryzdy», Lublin, 1990).

Czechowicz mimo młodego wieku pozostawił po sobie bogatą i unikatową spuściznę. Warto sięgnąć po jego twórczość. Ktoś powie: «Trudny ten Czechowicz, taki nieziemski i wizyjny – nie do opanowania». Nic bardziej mylnego. Bo w czym może tkwić trudność w zrozumieniu np. tak sugestywnego obrazu poetyckiego dla dzieci jak «Jesień»? Chłoniemy go przecież wszystkimi zmysłami: «Szumiał las, śpiewał las, / gubił złote liście, / świeciło się jasne słonko / chłodno a złociście... / Rano mgła w pole szła, / wiatr ją rwał i ziębił; / opadały ciężkie grona / kalin i jarzębin... / Każdy zmierzch moczył deszcz, / płakał, drżał na szybkach... / I tak ładnie mówił tatuś: jesień gra na skrzypkach...»

Czytajmy wiersze Czechowicza, a zrozumiemy, że on tylko chciał: «...aby «ludowe» znaczyło «ludzkie», aby mowa poetycka – pełna brzmień, inkantacji – była sięganiem do języka magicznego...».

Opr. Jadwiga DEMCZUK

На дев'ятий день Другої світової війни, 9 вересня 1939 року, німецька авіація почала бомбити місто Люблін. У результаті бомбардування загинуло біля тисячі жителів, а серед них один із провідних польських поетів XX століття Юзеф Чеховіч.

На вежі тріпотів бляшаний півник
На іншій годинник наспівував
Мур хвиль і хмар потріскав
В золоті віконця:
Зірки, лампи.

«Поема про місто Люблін» (фрагмент)

Юзеф Чеховіч народився 15 березня 1903 року в Любліні. Брав активну участь у літературному житті міста. Був редактором журналів, передусім літературних і дитячих, а також працював на Польському радіо, для якого писав радіопостановки. Варто також згадати, що після закінчення Вищих учительських курсів у Любліні та навчання в Інституті спеціальної педагогіки у Варшаві, він працював учителем у селі Слобудка на Віленщині, в школах у Володимирі-Волинському і Любліні, де виконував також обов'язки керівника спеціалізованої школи. Починаючи з 1933 року був пов'язаний із Варшавою.

Після початку Другої світової війни він повернувся до рідного міста разом з евакуйованими працівниками радіо. Повернувшись до свого Любліна по смерть. Загинув під уламками кам'яниці під час бомбардування Любліна, всього за кількесот метрів від родинного дому в обставинах, що ілюзорно нагадують смерть ліричного героя у вірші «Жаль» («Żal») («я уражений бомбою в костельних лавах (...) я чорний хрестик на листах»). Про його трагічну смерть нагадує пам'ятник на площі Чеховіча в Любліні.

Поезія Чеховіча виражає емоції та тривоги покоління тридцятих років (катастрофізм) у ситуації зростаючої небезпеки з боку фашизму і загрози війни. Серед розмаїття поетичних напрямів він шукав власного способу вираження, використовуючи тональність народної поезії або найвішній простий спосіб бачення світу очима дитини. У творчості Чеховіча співзвучні елементи пасторальні, ідилічні та катастрофічні. Перший тенденції відповідають вірші, присвячені рідному місту та його оклицям.

Важливим етапом становлення Чеховіча як поета було його перебування на Волині. Це був щасливий період у його житті. Вальдемар Михальскі, поет і літературний критик (народжений у Володимирі-Волинському), у 2003 році на лекції в Луцьку говорив: «Варто пригадати, що становлення Чеховіча як поета мало місце на Волині. Це відображено в його волинських віршах. Кілька років перебування на Волині молодого поета (йому було тоді 20-25 років) – це час накопичення спостережень, розвитку уяви, зачарування волинським пейзажем, природою, пограниччям мов, культур і релігій і, нарешті, динамічний тріумф щоденного досвіду молодості: «із насолодою свищу в червневий чад / скачу, верчуся, пульсую / 25 років» («Літо на Волині» / «Lato na Wołyniu»).

Волинські вірші Чеховіча становлять дуже важливий розділ його творчості. Волинь стала частиною його духовної вітчизни, до котрої він постійно, протягом років, повер-

тався словом і пам'яттю: «під перлинним степом неба / коли ніч травнева / велич церкви / пливла у деревах / зірки стояли в ровях / паровози десь за станцією / відпочивали довго / вітерець ніс це і акацією / пахло над річкою / над Лугою» («Зітхання» / «Westchnienie»). Однак, найбільшою любов'ю Чеховіч обдаровував своє рідне місто.

Одним із найвідоміших і особистих творів Юзефа Чеховіча є «Поема про місто Люблін» / «Poemat o mieście Lublinie». Книга постала в 1934 році. До неї увійшли вірші, які можна віднайти в томі «Старі каміні» / «Stare kamienie». Чеховіч вміло поєднав їх поетичною прозою. Як можна зробити висновок із записів, зроблених на полях, твір готувався як радіопостановка: «Мандрівнику, маєш товариша. Місяць в повні, срібний, далекий піде звідтіля за твоїми кроками. Поведе тебе до міста мертвих, де твої близькі лежать під валунами і дерном (...)». Проходимо вулицями наших сіл і міст, щоб дістатися до місць, де поховані наші предки. У цій подорожі ми самотні, але не самі. Нас завжди супроводжує і місяць, і вітер. Повертаємося до минулого, а наша подорож земна, наша мандрівка, разом із місяцем і вітром «до цвинтаря йдуть»... Магія це чи ілюзія? Хто на цій землі є справжнім мандрівником?

«Поема про місто Люблін» стала інспірацією для щорічних прогулянок по місцях, увічнених Чеховічем. Організатори, тобто Осередок Бrama Grodzka, від 2003 року надають учасникам можливість відчутти незвичайні духовні переживання і пізнати місця, котрі існують насправді, і місця, котрі вже давно зникли з плану міста. Юзеф Чеховіч описує Люблін в одному зі спогадів: «Я виховувався в Любліні і пам'ятаю це місто з тих часів, коли баянста соборна церква пригнітала своїм тягарем підземелля монастиря Бонифратрів на Литовській площі (...)» («Про родинне місто в Любліні» / «O mieście rodzinnym w Lublinie», [w] «Koń ryzdy», Люблін, 1990).

Незважаючи на молодий вік, Чеховіч залишив після себе багату й унікальну спадщину. Варто познайомитися з його творчістю. Хтось скаже: «Складний той Чеховіч, такий неземний і фантастичний. Важко його зрозуміти». І помилятиметься. Бо в чому може полягати складність розуміння, наприклад такого показового поетичного образу для дітей як «Осінь»? Вбираємо його всіма відчуттями: «Шумів ліс, співав ліс, / губив золоте листя, / світило ясне сонечко / холодно і золотисто... / Рано туман в поле пішов, / вітер рвав його і студив; / опадали тяжкі грона калини і горобини... / Усі сутінки мочив дощ, / плавав, тремтів на шибках... / І так гарно татко говорив: осінь грає на скрипці...»

Читаймо Чеховіча, і зрозуміємо, що він тільки хотів «...щоб «народне» означало «людське», щоби мова поетична, повна звучань і заклинань, тягнулася до мови магічної...».

Опр. Ядвіга ДЕМЧУК

Aktualności // Актуально

■ Wrocław nowym Krakowem? Według CNN tak

Wszystkim, którzy zdążyli znudzić się już obleganymi przez turystów europejskimi miastami, dziennikarz CNN radzi znalezienie «zamienników». Zamiast Kościoła Mariackiego proponuje zobaczyć wrocławski ratusz z browarem. Zamienniki dostały też m.in. Paryż, Rzym i Londyn. Tekst został opublikowany na internetowej stronie CNN Travel, a jego autor, Barry Neild, proponuje odkrywanie «nowej» Europy. I tak, według Neilda, nowym Londynem jest Bristol, Paryżem Marsylia, a Barceloną Bilbao. Zamiast Pragi warto pojechać do Brna, Rzym zamienić na Bolonię i zwiedzić Drezno, a nie Berlin. W zestawieniu znalazł się też Wrocław, który ma być «nowym Krakowem».

– Z Krakowa, stającego się tak zatłoczonym jak Praga, warto zwrócić się w stronę trudnej do wymówienia i w dużej mierze ignorowanej alternatywny – pisze o stolicy Dolnego Śląska dziennikarz CNN. Przekonuje przy tym, że wrocławskie centrum z kawiarniami i barami pozwoli każdemu poczuć się jedynym turystą w mieście. Do tego dochodzą atrakcyjne parki, muzea, sklepy oraz najpiękniejszy nocą rynek – wyclica.

Tym, co szczególnie we Wrocławiu poleca na swojej stronie CNN, jest budowany przez 250 lat ratusz z własnym browarem. Według autora tekstu, jedynym «ale» są strefy przemysłowe, które mogą odwracać uwagę od ogólnego piękna miasta.

www.tvn24.pl

Вроцлав – це новий Краків? Згідно із CNN, так

Усім, хто вже втомився від натовпів туристів у європейських містах, журналіст CNN радить знайти «замінники». Замість Маріацького костелу він пропонує побачити ратушу з броварнею у Вроцлаві . «Замінники» отримали також Париж, Рим і Лондон. Текст був опублікований на сайті CNN Travel, а його автор Баррі Нейлд пропонує відкрити «нову» Європу. На думку Нейлда, новим Лондоном є Брістоль, Парижем – Марсель, а Барселоною – Більбао. Замість Праги варто поїхати до Брна, Рим замінити на Болонью і відвідати Дрезден замість Берліна. У цьому списку є також Вроцлав, який має бути «новим Краковом».

– Із Кракова, що стає так само переповненим, як Прага, варто повернути в бік альтернативи, яка є складною для вимови і яку певною мірою ігнорують, – пише про столицю Нижньої Сілезії журналіст CNN. При цьому він переконує, що вроцлавський центр із кав'ярнями і барами дозволить кожному відчутися єдиним туристом у місті. До цього пропонує додати привабливі парки, музеї, магазини та Ринок, який найгарнішим є вночі.

Особливо він рекомендує побачити у Вроцлаві ратушу, яку будували протягом 250 років і яка має власну броварню. На думку автора тексту, єдиним «але» є промислові зони, які можуть відвертати увагу від загальної краси міста.

www.tvn24.pl

■ Owacja na stojąco dla «Wałęsy». Wajda nagrodzony

Film Andrzeja Wajdy «Wałęsa. Człowiek z nadziei» pokazano na włoskim festiwalu poza konkursem, a na projekcji obecni byli zarówno reżyser i odtwórcy głównych ról, jak i przywódca Solidarności z żoną Danutą oraz synem Przemysławem. Pojawienie się Lecha Wałęsy na weneckim czerwonym dywanie festiwalowa publiczność powitała entuzjastycznie. Wieczór w sali kinowej zaczął się od wręczenia Andrzejowi Wajdzie jednej z nagród tegorocznej 70. edycji przez jej dyrektora, Alberto Barberę. Nazwał on polskiego reżysera mistrzem światowego kina i wyraził pewność, że jego najnowsze dzieło jest na miarę tych, które już zapisały się w historii kinematografii: «Człowieka z marmuru» i «Człowieka z żelaza».

Film pokazany został w polskiej wersji językowej, z napisami w językach włoskim i angielskim. Następca «Człowieka z marmuru» i «Człowieka z żelaza» zamyka tryptyk, w którego centrum jest człowiek podejmujący walkę z niesprawiedliwością. «Wałęsa» to opowieść o czasie, w którym walka ta zwiastowała zmiany w całej Europie i pozwalała odważniej spojrzeć w przyszłość. To historia człowieka, który nie tracił nadziei.

www.polskieradio.pl

Овація для «Валенси». Вайду нагородили

Фільм Анджея Вайди «Валенса. Людина з надії» показали на італійському фестивалі поза конкурсом, а на показі були присутні режисер, актори, що виконали головні ролі, і керівник «Солідарності» з дружиною Данутою та сином Пшемиславом. Появу Леха Валенси на червоному килимі у Венеції фестивальна публіка привітала з ентузіазмом. Вечір у кінозалі почався з того, що директор фестивалю Альберто Барбера вручив Анджею Вайді одну з нагород цьогорічного, вже 70-го, фестивалю. Він назвав польського режисера метром світового кіно і висловив впевненість, що його новий фільм стоїть в одному ряду з тими, які вже вписані в історію кінематографу : «Людина з мarmуру» і «Людина із заліза».

Фільм показали польською мовою, додавши титри італійською та англійською. «Людина з надії» закриває триптих «Людина з мarmуру» і «Людина із заліза», в центрі якого є людина, що бореться з несправедливістю. «Валенса» – це розповідь про час, коли боротьба сповіщала зміни в цілій Європі і дозволяла відважніше подивитися в майбутнє. Це історія людини, яка не втрачала надії.

www.polskieradio.pl

■ Uczelnie na minusie

Coraz mniej studentów, coraz wyższe koszty utrzymania. Szkoły wyższe prześcigają się w pomysłach, na czym oszczędzić, a mimo to wydają więcej, niż dostają od państwa i są w stanie same zarobić np. na studiach płatnych lub podyplomowych. Już blisko połowa z 95 publicznych uczelni nadzorowanych przez Ministerstwo Nauki zakończyła ubiegły rok ze stratą. To trzy razy więcej niż jeszcze w 2010 r. – wynika z danych, jakie «Rz» otrzymała z resortu nauki.

Choć obecnie tylko trzy uczelnie publiczne podległe ministrowi nauki objęte są programem naprawczym, w finansowych kłopotach jest już 38 uczelni.

Według resortu nauki przyczyną pogarszania się sytuacji finansowej jest przede wszystkim spadek przychodów z działalności dydaktycznej.

Wśród szkół wyższych z deficytem są renomowane uniwersytety, m.in. Warszawski i Gdański.

www.rp.pl

Внз у мінуся

Усе менше студентів та щораз вищі кошти утримання. Вищі навчальні заклади змагаються в ідеях, на чому зекономити, і, незважаючи на це, видають більше коштів, ніж одержують від держави і здатні самі заробити, наприклад, на платній або післядипломній освіті. Вже близько половини з 95 державних внз, які підпорядковуються Міністерству науки, закінчили минулий рік на мінусі. Як свідчать дані, які газета «Rzeczpospolita» отримала від міністерства, це в три рази більше, ніж ще у 2010 р.

Хоча нині тільки три державні внз, що підпорядковуються міністрові науки, охоплені програмою допомоги, фінансові проблеми мають вже 38 університетів.

Як зазначають у Міністерстві науки, причиною погіршення фінансової ситуації є, перш за все, зниження прибутків від дидактичної діяльності.

Серед внз із дефіцитом бюджету є також відомі університети, в тому числі Варшавський і Гданьський.

www.rp.pl

Na Wołyniu odbyło się spotkanie rektorów

На Волині відбулася зустріч ректорів

Na Wschodnioeuropejskim Uniwersytecie Narodowym im. Łesi Ukrainki w zeszłym tygodniu odbyło się posiedzenie Konsorcjum ukraińskich uniwersytetów i Uniwersytetu Warszawskiego.

У Східноєвропейському національному університеті ім. Лесі Українки на минулому тижні відбулося засідання Консорціуму українських та Варшавського університетів.

Після основних питань зустрічі йшлося про співпрацю між університетами, обмін студентами та науковцями, стипендіальні програми для іноземних студентів. Її учасники обговорили також участь університетів, які є членами Консорціуму, в програмі академічних обмінів ЄС «Еразмус Плюс».

Ректор WUN Igor Kocan zaproponował, aby utworzyć Studencką Szkołę Letnią «Ukraińsko-Polskie Studenckie Forum Partnerstwa». Uczestnikami takiej szkoły mogą zostać studenci z każdego uniwersytetu, będącego członkiem Konsorcjum. Zaproponowano również stworzenie strony internetowej Konsorcjum, która byłaby platformą dla współpracy między studentami i naukowcami oraz dla publikacji ich prac naukowych.

W spotkaniu wzięli udział rektor Uniwersytetu Warszawskiego prof. Marcin Pałys oraz rektorzy uczelni wyższych z Kijowa, Ostroga, Żytomierza, Charkowa, Sum, Kamieńca Podolskiego, Iwano-Frankiwska, Czerniowca, Tarnopola i Lwowa. Obecni byli także dyrektor Instytutu Literatury im. T. Szewczyka Akademii Nauk Ukrainy Mykoła Żułyński, dyrektor działającego na Uniwersytecie Warszawskim Studium Europy Wschodniej Jan Malicki, Konsul Generalny RP w Łucku Beata Brzywczy i radca, kierownik Referatu ds. Współpracy Naukowo-Oświatowej Ambasady RP w Kijowie Anna Kuźma.

Następne posiedzenia Konsorcjum ukraińskich uniwersytetów i Uniwersytetu Warszawskiego odbędą się w kwietniu 2014 roku w Uniwersytecie «Akademii Kijowsko-Mohylańska» i w październiku 2014 roku w Charkowskim Uniwersytecie Narodowym im. W. Karazina.

BM

W Lubieszowie odsłonięto pomnik Polakom

У Любешові відкрито пам'ятний знак полякам

Jesienią 1943 roku prawie 200 cywilnych mieszkańców Lubieszowa, głównie polskiej narodowości, zamordowano w sposób okrutny. Ludzi zaproszono podstępem do jednego z budynków, zamknięto i spalono.

Восени 1943 року майже 200 осіб мирного населення Любешова, в основному польської національності, загинули насильницькою смертю. Людей обманом заманили до одного із будинків, зачинили і підпалили.

W zeszłą sobotę, z okazji 70. rocznicy tej tragedii, na cmentarzu, gdzie pochowani zostali zamordowani w 1943 Polacy z Lubieszowa, ustawiono stelę, na której wyryto nazwiska ofiar. Stela została poświęcona przez ordynariusza diecezji łuckiej, biskupa pomocniczego Stanisława Szzyrokadiuka, proboszcza parafii p.w. Świętych Cyryla i Metodego w Lubieszowie ks. Andrzeja Kwiczalę oraz duchownych z innych parafii rzymskokatolickich na Ukrainie.

W uroczystościach wzięli udział: Konsul Generalny RP w Łucku Beata Brzywczy, zastępca przewodniczącego Lubieszowskiej Rejonowej Administracji Państwowej Lidia Garbar, Wójt Gminy Lubieszów Petro Chomycz, przedstawiciel polskiej społeczności z Lubieszowa, Maniewicz oraz goście z Polski.

Po mszy św. odbyło się nabożeństwo żałobne w intencji ofiar tej zbrodni oraz wszystkich ofiar wojny. Następnie do obecnych przemówili biskup Stanisław Szzyrokadiuk, ks. Andrzej Kwiczala, Konsul Generalny RP w Łucku Beata Brzywczy, przedstawiciele miejscowych władz, parafianie, a nawet potomek jednego z dyrektorów dawnego kolegium pijarów w Lubieszowie. Wszyscy wyrażali żal z powodu tragicznej śmierci w 1943 roku osób cywilnych oraz nadzieję, że do podobnej tragedii nigdy już nie dojdzie. Polacy podziękowali miejscowym władzom za sprzyjanie w ustawieniu steli oraz za możliwość wspólnej chrześcijańskiej modlitwy w intencji ofiar. Wójt Gminy Lubieszów Petro Chomycz podziękował też miejscowym mieszkańcom, którzy przyczynili się do porządkowania terenu, gdzie ustawiono stelę.

Tamara URIADOWA

Під час зустрічі йшлося про співпрацю між університетами, обмін студентами та науковцями, стипендіальні програми для іноземних студентів. Її учасники обговорили також участь університетів, які є членами Консорціуму, в програмі академічних обмінів ЄС «Еразмус Плюс».

Ректор СЛУ Ігор Коцан запропонував створити Студентську літню школу «Українсько-польський студентський форум партнерства». Учасниками такої школи можуть стати студенти з кожного університету, що входить до складу Консорціуму. Запропоновано також створити інтернет-ресурс Консорціуму – своєрідну платформу для спілкування студентів і науковців та публікації їхніх наукових праць.

У зустрічі взяли участь ректор Варшавського університету професор Марцін Палис та ректори університетів з Києва, Острога, Житомира, Харкова, Сум, Кам'янець-Подільського, Івано-Франківська, Чернівців, Тернополя та Львова. Присутні були також директор Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка НАН Микола Жулинський, директор Центру Східних Студій, що діє при Варшавському університеті, Ян Маліцькі, Генеральний консул Республіки Польща в Луцьку Беата Бживчи та радник, керівник відділу з питань науково-освітньої співпраці Посольства Республіки Польща в Україні Анна Кузьма.

Наступні засідання Консорціуму українських та Варшавського університетів відбудуться у квітні 2014 року в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» та в жовтні 2014 року в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна.

BM

Wspomnienia Kraszewskiego o Wołyniu przetłumaczono na ukraiński Спогади Крашевського про Волинь переклали українською

W tych dniach we Lwowie trwa coroczne Forum Wydawców, w którym biorą udział najlepsze wydawnictwa z Ukrainy i krajów sąsiednich. Łuckie wydawnictwo «Twerdynia» przywiozło do Lwowa aż 28 książek. Wśród nich znajduje się również nowość – «Wspomnienia z Polesia, Wołynia i Litwy» Józefa Ignacego Kraszewskiego. O tym wydaniu i o procesie wydawniczym, opowiedział dyrektor wydawnictwa «Twerdynia», pisarz, krytyk literacki, pedagog Mykoła Martyniuk.

У Львові цими днями в розпалі щорічний книжковий форум, у якому беруть участь кращі видавництва з України та найближчого зарубіжжя. Луцьке видавництво «Твердиня» привезло до Львова аж 28 книг. Серед них також присутня цікава новинка – «Спогади з Полісся, Волині і Литви» Юзефа Ігнація Крашевського. Про цю працю, а також особливості книговидавничого процесу розповів директор поліграфічно-видавничого дому «Твердиня», письменник, літературознавець, педагог Микола Мартинюк.

– *Panie Mykoło, kiedy w Pana wydawnictwie pojawił się pomysł wydania Józefa Ignacego Kraszewskiego?*

– Ten pomysł powstał około dwóch lat temu, kiedy przygotowaliśmy wydanie «Kalendarza znanych i pamiętnych dat Wołynia na 2012 rok» i zwróciliśmy uwagę na rocznicę – 200 lat urodzin pisarza. Nie mogliśmy pominąć tego faktu z kilku powodów. Po pierwsze, od dawna wiemy, iż ten autor przez dłuższy czas (całych 15 lat) mieszkał i tworzył na Wołyniu. Posiadał kiedyś wieś Omelno, Gródek, Hubyn, był też w Gródku znajdującym się na obecnej Równieżczyźnie. Ponadto, sześć lat mieszkał w Żytomierzu. Po drugie, spodobało się nam również to, że Kraszewski trafił do Księgi Rekordów Guinnessa, biorąc pod uwagę ilość napisanych stron. Po trzecie, wiedzieliśmy o dwóch różnych, różniących się między sobą nawet w tytule, wydaniach unikatowej pracy o naszym regionie – wileńskim z 1840 roku «Wspomnienia z Wołynia, Polesia i Litwy» i paryskim z 1860 roku «Wspomnienia z Polesia, Wołynia i Litwy».

Wtedy już współpracowaliśmy z rówieńskim naukowcem Wołodymyrem Szabarowskim w przygotowaniu książki «Karaimi na Wołyniu. Szkic portretu tajemniczego narodu». Kiedyś, w jednej z prywatnych rozmów, przyznał się on do tego, że zajmuje się tłumaczeniem paryskiego wydania Kraszewskiego, a nieco później, pokazał fragmenty wykonanej pracy. Następnie tą pracą zainteresowaliśmy się nie tylko my, lecz też Rada ds. Działalności Wydawniczej Obwodowej Administracji Państwowej. Postanowiono więc zrealizować ten projekt. Waldemar Piasecki polecił nam uzupełnienie tekstu o dodatkowe rozdziały o Łucku, Wołyniu, Młynowie, Dubnie z pierwszego wydania «Wspomnień...». Z tym zadaniem pan Wołodymyr poradził sobie nie gorzej niż z poprzednią pracą, wykonaną na wysokim poziomie fachowym, artystycznym i estetycznym, w przeciwieństwie do analogicznego wydania kijowskiego, o wiele wcześniejszego od naszego, które jest jednak raczej technicznym i nie oddaje ducha epoki, w którym praca była tworzona.

– *Nie jest to pierwsza książka «Twerdyni», która łączy kultury ukraińską i polską.*

– Oczywiście, że nie pierwsza. W 2009 roku zrealizowaliśmy dwa polsko-ukraińskie projekty: dwujęzyczne wydanie «Zielony: więc jest. Polscy poeci-surrealiści», którą ułożyła dr hab. z Doniecka pani Anna Biła, i praca «Literatura ukraińska w Polsce» Wiktora Jaruczyka. Polskie zabytki na Starym Mieście zostały opisane w wydanej ostatnio książce Waldemara Piaseckiego «Spacery dawnym Łuckiem». W najbliższym czasie zaoferujemy naszym czytelnikom antologię współczesnej literatury ukraińskiej tworzonej w Polsce, pod tytułem «Zbliżeni z Ukrainą», ułożoną i uporządkowaną przez Wiktora Jaruczyka. Również planujemy wydanie przekładów polskich autorów Anny Bahrianey, ale o tym – trochę później.

– *Co we «Wspomnieniach z Polesia, Wołynia i Litwy» Pana najbardziej zaskoczyło lub zadiwiliło?*

– We «Wspomnieniach...» Kraszewski prezentuje się nie tylko jako dokładny badacz regionu, pisarz, ale też jako grafik, co po raz kolejny zaświadcza o wielostronności

twórczego geniuszu artysty. Nawiasem mówiąc, wydanie jest estetycznie ilustrowane rysunkami, inicjałami, szkicami stron tytułowych w wykonaniu autora. Oczywiście niesamowita jest również szerokość tematyczna, dokładność przetworzonego i ujawnionego materiału. Jednym słowem, płodności autora można tylko pozazdrościć.

– *Książka Józefa Ignacego Kraszewskiego wybrała się na najbliższe targi książkowe Ukrainy – do Lwowa. Na jakie oceny tego wydania Pan oczekuje?*

– Gdy zaczynaliśmy urzeczywistniać ten pomysł, interesowała nas przede wszystkim wysoka informacyjność książki, jej poziom estetyczny. Ucieszymy się, jeśli nasza publikacja dotrze do szerszego kręgu czytelników i miłośników historii kraju, w tym też po stronie polskiej.

– *Panie Mykoło, wiem, że na Forum Wydawców we Lwowie «Twerdynia» zaprezentuje aż 28 książek. Ze względu na te osiągnięcia wydawnicze, trudno uwierzyć, że na Ukrainie branża wydawnicza zanika.*

– Nikt nie powinien uważać, że zanika. To jest hipokryzja, próby przegranych, aby usprawiedliwić swoją beczynność. Jak może zanikać branża wydawnicza, jeśli nowoczesne technologie wydawnicze pozwalają na jej szybki rozwój? Inną rzeczą jest to, że obecnie na Ukrainie można zauważyć całkowity upadek kolportażu, ponieważ funkcjonuje on w sposób nieorganizowany, wręcz sporadyczny. Właśnie w tym, moim zdaniem, należałoby upatrywać korzeni zła, akurat to wyraźnie hamuje rozwój dziedziny wydawniczej, powstrzymuje dynamiczność jej postępu i pełnego obrotu na rynku.

Co dotyczy ambicji, to bez nich się nie obejdziemy. Jest to motor, który napędza biznes. Ostatnio na stronie internetowej «Dniepropietrowszczyna Literacka» w rubryce «Gdzie opublikować utwór?» odnalazłem następującą charakterystykę «Twerdyni»: «Małe wydawnictwo, chociaż dość aktywne w reklamowaniu się». Trudno się z tym nie zgodzić. Gdybyśmy posiadali odpowiedni kapitał wstępny lub inwestycje, jak niektóre znane obecnie wydawnictwa ukraińskie, być może, też moglibyśmy być liderami na rynku książki.

Relatywny sukces naszych książek polega na tym, że nigdy nie zaczynaliśmy opracowywać i poszerzać takich projektów, które byłyby nieciekawe dla nas samych. Weźmy np. przedstawione przez nas na Forum nowości, które przeszły potrójny odbiór specjalistyczny – ekspertów, jury konkursu «Koronacja Słowa» i wydawnictwa: «Ja, Mikołajek...» Zinaidy Lucenko, «Nocznica» Żanny Kujaży, «Schronisko dla prędkiego diabła» Władysława Wasylczenki, «Pod murami twierdzy» mojego autorstwa, prace literaturoznawcze i krytyczne «Wiadro ambrozji» Iwana Łuczuka, «Powtarzanie przeszłego...» Jewgenija Barana, «Semiosfera Mykoły Bażana» Mykoły Kodaka, zbiory poetyckie «Epoka parkowa» Piotra Korobczuka, «Jasperowe serce» Hałyny Jastrubieckiej. Mam nadzieję, że nasz wybór będzie doceniony i zatwierdzony przez dzisiejszego, dość wybrednego czytelnika.

Rozmawiał Wiktor JARUCZYK

– *Panie Mikoło, коли у Вашому видавництві виникла ідея видати саме Юзефа Ігнація Крашевського?*

– Такий задум з'явився років зо два тому, коли готували черговий випуск «Календаря знаменних і пам'ятних дат Волині на 2012 рік» і зацитувалися на ювілейній даті – двохсотлітті від дня народження митця. Лишити поза увагою такий факт, звісно, не могли, причому з кількох причин. По-перше, давно знаємо, що цей автор тривалий час (добрих 15 років) мешкав і творив на Волині. Омельно, Городок, Губин – це колись його маєтки, бував у Городці (нинішня Рівненщина), ще шість років жив у Житомирі (тодішній столиці Волинської губернії). По-друге, нам зімпонувало й те, що Крашевський – номінант «Книги рекордів Гіннеса» за кількістю написаного. Й, по-третє, було відомо нам про два різних, відмінних між собою навіть назвою, видання унікальної праці про наш край – віленське 1840 року «Спогади з Волині, Полісся й Литви» і паризьке 1860 року «Спогади з Полісся, Волині й Литви».

На той час ми вже тісно співпрацювали з науковцем із Рівненщини Володимиром Шабаровським над підготовкою унікальної краєзнавчої книжки «Караїми на Волині. Штрихи до портрета загадкового народу». Якось у приватній розмові він зізнався нам, що працює над перекладом паризького ра-ритету Крашевського, а дещо згодом показав уривки з виконаної роботи. Відтак працюємо зацікавилися не лише ми, а й Експертна рада з питань видавничої справи при облдержадміністрації, й було вирішено втілити цей проект у життя. Щоправда, на підказку Вальдемара Пясецького, було дозаявлено як додатки переклад розділів про Луцьк, Волинь, Млинів, Дубно з першого видання «Спогадів...». Із цим завданням пан Володимир упорався не згірше від попередньої праці, виконаної на добротному фаховому, художньому й естетичному рівні, на противагу аналогічному київському перекладу, який хоча й раніший від нашого, але є радше технічним і не передає адекватно духу епохи, в яку творилася сама праця.

– *Це не перша книга, яка вийшла у «Твердині» і пов'язує українську культуру з польською.*

– Звісно, не перша. 2009 року ми втілили в життя два польсько-українські проекти: білінгву «Зелений: отже, існуєш. Польські поети-сюрреалісти», укладену доктором філології з Донецька Анною Білою, і розвідку «Українська література в Польщі» Віктора Яручика. Про польські місця у Старому місті йдеться у щойно виданій книжці «Пройдімося давнім Луцьком» Вальдемара Пясецького. Незабаром запропонуємо нашим читачам антологію сучасної української літератури, твореної в Польщі, під назвою «Наближені до України», укладену й упорядковану Віктором Яручиком. Плануємо видати також переклади польських авторів, здійснені Анною Багряною, але про це – трохи згодом.

– *Що зі «Спогадів з Полісся, Волині і Литви» польського автора вас найбільше врадило чи здивувало?*

– У «Спогадах...» Крашевський представлений не лише як ретельний дослідник-краєзнавець, белетрист, а й художник-графік, що ще однією іпостассю засвідчує багатогранність творчого генія митця. До слова, видання ошатно ілюстровано авторськими малюнками, ініціалами, замальовками титульних аркушів тощо. Ну, і, звичайно, вражає широта охопленого, скрупульозно опрацьованого й розкритого матеріалу. Словом, плодючості автора можна тільки позаздрити.

– *Книжка Юзефа Ігнація Крашевського вирушила на найбільший книжковий ярмарок України – львівський. Яких оцінок цього видання очікуєте?*

– Ви знаєте, коли ми бралися за втілення цього задуму, то нас передовсім цікавила висока інформативність книжки, її естетика. Будемо дуже задоволені, якщо наше видання знайде відгук у широкого кола читачів і поціновувачів рідної історії, в тому числі й у Польщі.

– *Пане Микоło, знаю, що на книжковий форум у Львові Ваше видавництво привезло аж 28 книг. З огляду на здобутки видавництва, не вірніше, що в Україні книжкова галузь занепадає.*

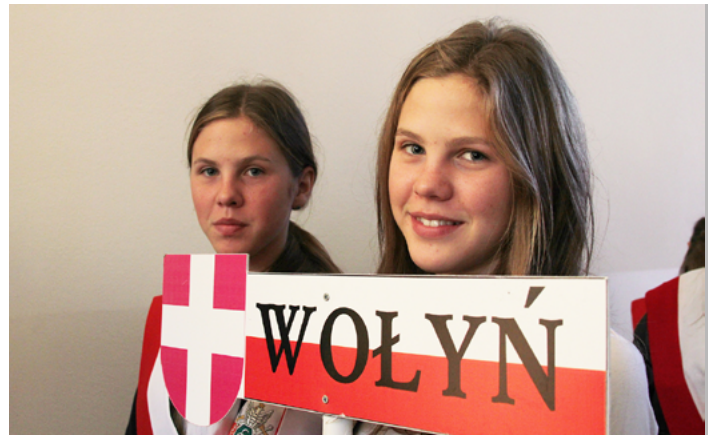
– А ніхто й не повинен казати, що занепадає. Це – лицемірство, намагання невдах виправдати бездіяльність. Як може занепадати книжкова галузь, якщо новітні видавничі технології, навики, дають можливість їй потужно розвиватися? Інша справа, що сьогодні в Україні повністю розвалена, а отже працює неорганізовано, спорадично, система розповсюдження. Саме тут, переконаний, потрібно шукати коріння зла, якраз це відчутно гальмує розвиток видавничої галузі, позбавляючи її динаміки поступу та повноцінного ринку збуту.

Щодо амбіцій – то як же без них? Це саме той рушій, який просуває бізнес. Нещодавно на сайті «Літературна Дніпропетровщина» в рубриці «Де опублікувати твір?» знайшов таку характеристику «Твердині»: «Маленьке видавництво, хоча й досить активне у своєму піарі». Важко не погодитися. Знаєте, аби в нас був стартовий капітал або інвестиції такі, як у деяких успішних нині українських видавництв, ми, цілком можливо, так само могли би стати лідерами книжкового ринку.

А відносний успіх наших книг вбачаю в тому, що ми ніколи не брали в роботу і не пропагували проектів завідома нецікавих нам самим. Візьмімо хоча б для прикладу представлені нами на Форумі «коронаційні» новинки, котрі пройшли потрібний ретельний відбір – експертів, журі й видавництва: «Я, Миколайко...» Зінаїди Луценко, «Нічниця» Жанни Куяви, «Притулок для прудкого біса» В'ячеслава Васильченка, «Під мурами твердині» моя, літературно-критичні й літературознавчі розвідки «Цебер амброзії» Івана Лучука, «Повторення пройденного...» Євгена Барана, «Семіосфера Миколи Бажана» Миколи Кодака, поетичні збірки «Парковий період» Петра Коробчука, «Яшмове серце» Галини Яструбецької та інші. Сподіваюся, наш вибір належно оцінить і схвалить сьогоднішній доволі вибагливий читач.

Розмовляв Віктор ЯРУЧИК

Białystok 2013 Білосток

honorowy patronat Małżonki Prezydenta RP Pani Anny Komorowskiej

Informacja wołyńska Волинська інформація

1807 osób wzięło udział w sondzie, która miała pokazać, czy mieszkańcy Łucka chcieliby, żeby w mieście jeździł nocny autobus. 1745 respondentów jest za tym, żeby taki autobus był, 45 – przeciwnie.

1807 osób wzięło udział w sondzie, która miała pokazać, czy mieszkańcy Łucka chcieliby, żeby w mieście jeździł nocny autobus. 1745 respondentów jest za tym, żeby taki autobus był, 45 – przeciwnie.

Komanda portalu dla батьків «Луцьк-мама» lutskmama.com 8 вересня організувала сімейне екологічне свято «Зелене містечко «Еко-Ко». Одне із завдань заходу – навчити дітей dbати про природу.

Pracownicy portalu dla rodziców «Łuck-mama» lutskmama.com 8 września zorganizowali ekologiczne święto rodzinne «Zielone miasteczko «Eko-Ko», m.in. żeby nauczyć dzieci dbać o природę.

У Волинській обласній клінічній лікарні відкрили кабінет діагностики нейропатії із сучасним обладнанням. Обстеження у цьому кабінеті дозволять раніше виявити ускладнення цукрового діабету.

W Wołyńskim Szpitalu Obwodowym został otwarty gabinet diagnostyki neuropatii, posiadający nowoczesny sprzęt. Pozwoli on m.in. na wcześniejsze diagnozowanie komplikacji cukrzycowych.

Представники управлінської сфери та підприємці із Мазовецького воєводства зустрілися із працівниками Нововолинської ОДПІ. Польська делегація ознайомилася, зокрема, з особливостями оподаткування доходів нерезидентів та умовами їхньої діяльності на території України.

Personel kierowniczy i przedsiębiorcy z województwa mazowieckiego spotkali się z pracownikami Nowowojłńskiego Urzędu Skarbowego. Polska delegacja zapoznała się m.in. z zasadami opodatkowania dochodów uzyskiwanych przez nierezydentów i z warunkami ich działalności na terenie Ukrainy.

У Луцькому дошкільному навчальному закладі №9 відкрилася інклюзивна група для дітей із синдромом Дауна. На початку листопада така ж група з'явиться ще в одному дитсадочку міста.

W łuckim przedszkolu №9 utworzono grupę integracyjną dla dzieci z zespołem Downa. Na początku listopada podobna grupa pojawi się jeszcze w jednym przedszkolu miasta.

KONKURS PLASTYCZNY

PRZEDMIOT

Praca plastyczna, której tematem będzie wybrane wydarzenie z historii Polski. Uczestnicy konkursu mogą wybrać dowolne wydarzenie, z dowolnego okresu z przeszłości naszego kraju. Zachęcamy, by sięgać nie tylko do historii najnowszej. Autor pracy musi opatrzyć ją własnym komentarzem, dlaczego jego zdaniem wybrane wydarzenie jest ważne dla Polski?

UCZESTNICY

Dzieci i młodzieży w wieku 11 – 19 lat, narodowości polskiej lub mających polskie korzenie, mieszkających poza granicami Polski.

TEMAT

Wydarzenie z historii Polski

TECHNIKA

Prace graficzne, kolaże, rysunki i prace malarskie w formacie nie większym niż B2 czyli 500×707 mm.

TERMINY

Nadsyłanie prac do 10 października 2013r.
Obrady jury 17-24 października 2013r.
Prezentacja prac – listopad/grudzień 2013r.

Projekt dofinansowany przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach Programu Patriotyzm Jutra

Szanowni Państwo, Droga Młodzieży, Drogie Dzieci

Ośrodek Działań Artystycznych DOROŻKARNIA zaprasza do udziału w konkursie plastycznym historypaint.pl, pod honorowym patronatem Małżonki Prezydenta RP Pani Anny Komorowskiej.

To konkurs adresowany wyłącznie do dzieci i młodzieży narodowości polskiej, którzy żyją poza granicami Polski. Chcielibyśmy poznać Was i Wasze spojrzenie na historię Polski. Do konkursu zapraszamy uczestników w wieku 11 – 19 lat.

Może znacie historię Polski, a może chcielibyście ją odkryć? Ten konkurs to znakomita okazja. Zajrzyjcie do książek, porozmawiajcie ze swoimi rodzicami, dziadkami – być może oni coś Wam podpowiedzą? Do swej pracy wybierzcie jedno wydarzenie, które Waszym zdaniem ważne jest dla Polski. Może to wydarzenie miało wpływ na rozwój kraju, a może odwrotnie – zaprzepaściło tę szansę? Może jest to wydarzenie powszechnie znane? Może to wydarzenie było możliwe, dzięki jakiejś postaci? Możecie sięgać po dowolne wydarzenie, z dowolnego okresu, musicie jednak uzasadnić swój wybór. Zachęcamy, byście w swych pracach odwoływali się nie tylko do historii najnowszej.

Najlepsze prace zostaną zaprezentowane na dwóch wystawach w Warszawie (w wersji tradycyjnej prezentowanej w pomieszczeniach oraz w wersji banerowej prezentowanej w przestrzeni publicznej) i wydrukowane w katalogach wystaw. Laureaci otrzymają egzemplarze katalogów oraz wydawnictwa płytowe i literackie polskich twórców.

Podzielcie się z nami swoimi refleksjami. Wasze spojrzenie na przeszłość Polski, będzie także lekcją historii dla publiczności odwiedzającej wystawę w Warszawie, Tarnobrzegu, Płocku, Kutnie, Toruniu i wielu, wielu miastach, w których zaprezentujemy ją w 2014r.

Życzymy twórczych pomysłów.

Opieka artystyczna: Katarzyna Krasowska, katarzyna@dorozkarnia.pl
Koordynator projektu: Iwona Okupska: iwona.okupska@dorozkarnia.pl

ADRES, POD KTÓRYM TRZEBA WYŚLAĆ PRACE

Dom Kultury DOROŻKARNIA
ul. Siekierska 28
00-709 Warszawa

JURY

Prace oceni jury w składzie: artyści plastycy, specjalista w dziedzinie historii Polski – pracownik uczelni wyższej, pracownik Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Prace oceniać będzie także jury młodzieżowe, w którego skład wejdą uczniowie warszawskich szkół oraz przedstawiciele pracowni plastycznych stołecznych ośrodków kultury. Decyzje jury są niepodważalne.

NAGRODY

Jury oceni prace przyznając I, II i III miejsce oraz wyróżnienia w każdej kategorii wiekowej. Jurorzy wybiorą także prace do wystawy. Prace te znajdą się w drukowanym katalogu wystawy, będą także publikowane w Internecie. Autorzy tych prac otrzymają dyplomy oraz egzemplarze katalogu a także publikacje i wydawnictwa płytowe polskich artystów. Prace zostaną zaprezentowane na specjalnie zorganizowanym wernisażu, któremu towarzyszyć będzie koncert piosenki historycznej. Wydarzenie zostanie zorganizowane w listopadzie 2013r. (około Święta Niepodległości tj. przed lub po 11 listopada 2013r.). Prace zostaną zaprezentowane także w przestrzeni publicznej w formie wystawy banerowej.

Nadesłane prace nie będą zwracane ich autorom, pozostaną własnością organizatorów, którzy zastrzegają sobie możliwość ich publikowania. Autorzy prac wyrażają zgodę na rozpowszechnianie i publikację prac zgłoszonych do konkursu. Udział w konkursie jest jednoznaczny z akceptacją niniejszego regulaminu.

Organizator zawiadomi autorów o terminie wernisażu, jednak nie zwraca kosztów ich podróży i pobytu w Warszawie.

Informacje o konkursie publikowane są na stronie www.historypaint.pl oraz www.facebook.com/Historypaintpl.

Regulamin konkursu wraz z metryczką, którą należy nakleić na rewers pracy, można także pobrać na stronie internetowej „Monitora Wołyńskiego” www.monitor-press.com

ОЉКА – MIASTECZKO RUIN

Około 35 kilometrów pod Łuckiem, na trasie do Równego, leży niezwykle miasteczko - Ołyka. Tym bardziej ciekawe dla Polaków, gdyż tutaj, od XVI wieku do 1939 roku, mieściła się dawna siedziba rodu Radziwiłłów. Obecny wygląd miejscowości robi wielkie wrażenie... niestety, według mnie, niewesołe.

Do Ołyki wyruszam z Łucka około południa w ciepłą sobotę, ostatniego dnia sierpnia. Bez znajomości rozkładu jazdy udaję się na dworzec autobusowy, ale na szczęście trafiam na marszrutkę. Koszt: około 15 hrywien, więc „normalna cena”, stwierdzam, po przeliczeniu na złotówki (blisko 6 złotych – red.). Czekamy w busie kilkanaście minut. W wielkie zdumienie wprawia mnie wparowanie do marszrutki romskiej dziewczynki, która po zaśpiewaniu jakiejś nostalgicznej piosenki, zaczęła zbierać od pasażerów zapłatę za występ. Po minucie to samo, tym razem chłopiec. Portfele nie otwierają się chętnie, dziecko odchodzi zrezygnowane. No, ale już czas, jedziemy.

Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z około 1149 roku, natomiast w posiadaniu Radziwiłłów znalazła się ona 500 lat temu, w 1513 roku. Wówczas właścicielka Ołyki i Nieświeża (dzisiejsza Białoruś), Anna Kiszczanka, wyszła za mąż za Jana Radziwiłła „Brodatego”, kasztelana trockiego. Owocem ich związku był syn, Mikołaj Radziwiłł „Czarny”, który zasłynął przyjęciem kalwinizmu i zmianą ołyckiego kościoła na zbór. Sytuacja wróciła do dawnego porządku po śmierci Mikołaja.

Kocie łby, bruk, dziura na dziurze lub zupełny brak asfaltu – tyle zapamiętałam z drogi prowadzącej bezpośrednio do Ołyki (po zjechaniu z trasy Łuck – Równe). Nigdy w życiu się tak nie wytrzęsłam. Jednak trudną trasę rekompensują mi widoki – sielskie, wiejskie, anielskie. Tutaj malownicze krajobrazy, tam moje ulubione malowane chatki, jak ze skansenu. Rzadko spotykamy jakikolwiek samochód, natomiast częstym widokiem są wozykonne. Podobają mi się ten spokój, atmosfera i styl życia. Wspaniale, że ludzie jeszcze potrafią funkcjonować bez samochodów, komputerów i komórek.

Wysiadam na końcu wsi, gdzie mój wzrok przykuwa dziwny widok. Oto tuż przy drodze stoi ruina. Pierwsza, z jaką się tutaj spotykam. Podchodzę bliżej i widzę dawny cmentarz katolicki wraz z bramą i kaplicą. Waham się chwilę: wejść czy nie wejść? Wszak jestem w obcym państwie, na obcej wsi, gdzie nie znam nikogo i, prócz kilkudziesięciu słówek, nie mówię w języku miejscowych mieszkańców. Jednak wchodzę, ośmielona widokiem pasących się na cmentarzu kóz – okazuje się, że jest jakieś życie w tym mrocznym miejscu.

Teren cmentarza jest zupełnie zrujnowany – od muru, przez kaplicę, aż po nagrobki. Czuję jednocześnie radość i smutek, gdy zauważam polskie napisy na zdewastowanych kawałkach mogił. Jedną z nich informuje:

S. P.
KSIĄDZ JÓZEF
TOMKOWICZ
PRAŁAT ŁUCKO – ŻYTOMIERSKI
PROBOSZCZ OŁYCKI
ŻYŁ LAT 69 ZM.
1898 R.

Robię zdjęcia, by ocalić od zapomnienia ginące polskie dziedzictwo. Smutny jest widok pustych butelek po alkoholu i pasących się zwierząt na terenie cmentarza, bez względu na fakt, do jakiego kościoła i jakiego narodu on należy. Nagle zauważam grupkę czterech osób, które przechodzą przez bramę i zbliżają się do ruiny kaplicy. Może Polacy? Podchodzę bliżej, ale słyszę język ukraiński. Nie, nie Polacy.

Wychodzę z terenu cmentarza i idę zwiedzać dalej. Mieszkańcy, zebrani w grupie na środku wsi, patrzą na mnie z nieufnością i pytaniem „Czego ona tutaj chce?”. Nagle zaczepia mnie kobieta z grupki zwiedzającej cmentarz. Mówi po ukraińsku, ale rozumiem jej słowa:

- Dzień dobry, wiem, że jesteś Polką, nikt inny tutaj nie przyjeżdża robić zdjęć. Powiedz mi, skąd wiesz, że tu, w Ołyce, jest cmentarz, masz tu jakichś krewnych? Mieszkam w Łucku i nigdy nie sądziłam, że tak blisko mojego miejsca zamieszkania jest taka ciekawa miejscowość.

Odpowiadam jej, że o Ołyce dowiedziałam się w szkole na historii, że Polacy wiedzą o jej istnieniu. Przynajmniej ci, którzy chcą wiedzieć. Ukraińcy proponowali, by obejrzeć wspólnie kolegiatę, pałac i drogę Radziwiłłów oraz bramę miejską, a następnie

ОЛИКА – МІСТЕЧКО РУІН

Близько 35 кілометрів від Луцька, на трасі до Рівного, знаходиться незвичайне містечко – Олика. Воно особливо цікаве для поляків, адже тут із XVI століття до 1939 року розміщувалася колишня резиденція Радзивіллів. Нинішній вигляд місцевості вражає... на жаль, неприємно.

нью до Олики від повороту з траси Луцьк – Рівне. Ніколи в житті мене так не трясло. Однак, важку дорогу мені компенсують краєвиди – ідилічні, сільські, приємні. Тут мальовничі пейзажі, тут мої улюблені мальовані хатки, мов музей під відкритим небом. Зрідка зустрічається якийсь автомобіль, частіше можна побачити вози з кінями. Мені подобається цей спокій, атмосфера і спосіб життя. Чудово, що люди можуть жити без автомобілів, комп'ютерів і мобільних телефонів.

Я виходжу в кінці села, де в очі одразу кидається дивне видовище. Отож, над самою дорогою стоїть руїна. Це перша руїна, яку я тут бачу. Підходжу ближче і бачу старий католицький цвинтар із брамою і каплицею. Якусь мить вагаюсь: увійти чи ні? Все-таки я в чужій країні, в чужому селі, де нікого не знаю, і, на додаток, за винятком декількох десятків слів, не знаю мови місцевих жителів. Але я заходжу, підбадьорена виглядом кіз, що випасаються на кладовищі – виявляється, є життя у цьому похмурому місці.

Кладовище повністю зруйноване – і стіни, і каплиця, і пам'ятники. Я відчуваю і радість, і сум, коли помічаю польські написи на зруйнованих рештках пам'ятників. Один із них промовляє:

S. P.
KSIĄDZ JÓZEF
TOMKOWICZ
PRAŁAT ŁUCKO – ŻYTOMIERSKI
PROBOSZCZ OŁYCKI
ŻYŁ LAT 69 ZM.
1898 R.

Я роблю фото, щоб урятувати від забуття зникаючу польську спадщину. Сумно дивитися на порожні пляшки з-під алкоголю та випас тварин на території кладовища, незалежно від того, якій церкві і якому народові він належить. Раптом я помічаю чотирьох осіб, які проходять через ворота і прямують до руїн каплиці. Можливо, поляки? Я підходжу ближче, але чую українську мову. Ні, не поляки.

Виходжу із цвинтаря, і продовжую відвідини. Жителі, що зібралися в невелику групу в центрі села, дивляться на мене з підозрою і німим питанням: «Що вона тут забула?». Раптом до мене звертається жінка з групки, що була на цвинтарі. Вона говорить українською, але я розумію її слова:

- Доброго дня, я знаю, що ти – полька, сюди більше ніхто не приїжджає робити фото. Скажи, звідки ти знаєш, що тут, в Олиці, є кладовище, у тебе тут якісь родичі? Я живу в Луцьку і ніколи не думала, що так близько від мого міста є настільки цікаве місце.

Розповідаю, що дізналася про Олику в школі на історії, що поляки знають про її існування. Принаймні ті, хто хоче знати. Українці запропонували разом подивитися

вrócić z nimi do Łucka samochodem. Spotykam w życiu dobrych ludzi, więc nabieram ufności i zgadzam się im towarzyszyć. Młodzieńcza naiwność i wiara w człowieka biorą górę nad rozsądkiem.

Rzymskokatolicka kolegiata Świętej Trójcy to kolejna ruina, którą spotykamy w Ołyce. Potężna budowla w stylu barokowym z XVII wieku zrobiła na mnie tym większe wrażenie, iż w Polsce zawsze miałam do czynienia z zadbanymi, odnowionymi i pięknymi kościołami. Świątynia została zbudowana w latach 1635-1640 a zleceńdawcą jej wzniesienia był Albrecht Stanisław Radziwiłł. Konsekwował ją w 1640 biskup Andrzej Gębicki. Kolegiata była uznawana za jedną z najpiękniejszych na Wołyniu, ale jej zamknięcie przez władze sowieckie w 1945 roku poskutkowało stopniowym podupadaniem świątyni w ruinę. W 1992 roku świątynię ponownie przekazano parafii rzymskokatolickiej. W Ołyce funkcjonuje również kościół parafialny pw. Piotra i Pawła, pochodzący z XVI wieku, dawniej kalwiński. W obu świątyniach odbywają regularne się msze święte i nabożeństwa.

Tuż obok kolegiaty znajduje się słynny zamek Radziwiłłów, wzniesiony w latach 1540-1564 z inicjatywy wspomnianego już księcia Mikołaja Radziwiłła „Czarnego”. Budynek został pobudowany na planie czworoboku, w środku którego jest położony dziedziniec. W zamku od 1945 roku mieści się szpital psychiatryczny. Chyba nie muszą dodawać, że budowla lata świetności ma już dawno za sobą, a dziś zasilą grupę ołyckich ruin. Po raz kolejny czuję smutek

i złość spowodowaną niegospodarnością właścicieli zamku. Taki wspaniały obiekt, takie wspaniałe perspektywy... niestety dziś pozostaje tylko jedna – upadek.

- Pamiętam, że gdy mieszkali tu jeszcze Radziwiłłowie, mieszkańcy usypywali im drogę do kościoła cukrem. Niestety nie wiem, dlaczego, tak po prostu było – mówi jeden z moich towarzyszy, starszy pan, który urodził się i mieszkał w Ołyce jako dziecko.

Ruszamy dalej. Staruszek pokazuje nam jeszcze brukowaną wiejską drogę, wybudowaną podobno przez Radziwiłłów około 200 lat temu, służącą mieszkańcom do dziś. Zatrzymujemy się przy bramie miejskiej z XVII wieku. Zachwyca nas pomysłowość, że w jej środku, dawnym przejściu prowadzącym do miejscowości, zbudowano... sklep. Śmiejemy się, robimy zdjęcia, ale na ziemię sprowadzają nas niechętnie spojrzenia miejscowych mieszkańców zebranych pod starym krzyżem rzymskokatolickim. Spoglądam jeszcze raz na Ołykę – ot zwykła wioska, posiadająca jakiś niezwykły czar. Malowane chatki, wozy konne, krzyże, odnowione cerkwie, pomnik upamiętniający wojnę lat 1941-1945, no i te ruiny, których za jakiś czas już nie obejrzymy. Wsiadamy do samochodu i wracamy do Łucka. Podróż umila nam włączony odtwarzacz z przedwojennymi polskimi przebojami. Pod akompaniament „Czy tutaj mieszka panna Agnieszka” oraz „To ostatnia niedziela” i w asyście zmieniających się za szybą samochodu pejzaży, minowolnie nasuwa się myśl o minionych ołyckich latach świetności.

Agnieszka BADER

колегіальний костел, палац та дорогу Радзивілів, а потім міські ворота і повернутися з ними до Луцька автомобілем. Я часто зустрічаю добрих людей у моєму житті, тому довірливо погоджуюся на спільну прогулянку. Так юнацька наївність і віра в людину переважають над здоровим глуздом.

Римо-католицька колегіальна церква Святої Трійці – це ще одна руїна, яку я бачу в Олиці. Масивна будівля в стилі бароко XVII століття справила на мене особливе враження, оскільки в Польщі я завжди зустрічалась із доглянутими, відновленими і гарними костелами. Храм був побудований у 1635-1640 рр., а головним замовником цього будівництва був Альбрехт Станіслав Радзивілл. Освятив його в 1640 році єпископ Анджей Гембіцький. Колегіальний костел вважався одним із найгарніших на Волині, але його закриття радянською владою в 1945 році призвело до поступового занепаду святини. У 1992 році храм знову передали римо-католицькій парафії. В Олиці діє також парафіяльний костел Св. Петра і Павла, що походить із XVI століття, колись кальвіністський. В обох храмах регулярно відправляються Служби Божі.

Одразу біля колегіати знаходиться відомий замок Радзивілів, побудований у 1540-1564 рр. з ініціативи вже згаданого князя Миколая Радзивілла «Чорного». Будівля постанала на плані чотирикутника з внутрішнім подвір'ям. У замку з 1945 року міститься психіатрична лікарня. Не варто навіть додавати, що роки розквіту будівлі давно позаду, а сьогодні вона – ще одна олицька руїна на моєму шляху. Вкотре я відчуваю сум і гнів

через безгосподарність власників замку. Такий чудовий об'єкт, такі перспективи... На жаль, обрано лише одну – занепад.

– Я пам'ятаю, коли тут ще жили Радзивілли, жителі посипали перед ними дорогу до костелу цукром. На жаль, не знаю, чому, але так було, – говорить один із моїх нових знайомих, старший чоловік, який народився і провів дитинство в Олиці.

Йдемо далі. Старенький показує нам ще бруковану сільську дорогу, що була побудована, за його розповідями, за Радзивілів близько 200 років тому і служить жителям Олики до сьогодні. Ми зупиняємося біля міських воріт, побудованих у XVII столітті. Захоплюємося винахідливістю, адже у брамі, у колишньому проході, що вів до міста, збудовано магазин. Ми сміємося, робимо фото, але нас повертають до реальності неохочі погляди місцевих жителів, що зібралися біля старого римо-католицького хреста. Я ще раз озираюся на Олику – звичайне село, наділене дивовижним шармом. Пофарбовані хатки, кінні вози, хрести, відремонтовані церкви, пам'ятник загиблим у війні 1941-1945 років і, звісно, ті руїни, яких невдовзі ми вже не зможемо побачити. Сідаємо до автомобіля і повертаємося до Луцька. Подорож минає веселіше завдяки магнітофону, з якого лунають передвоєнні польські хіти. Під акомпанемент «Czy tutaj mieszka panna Agnieszka» та «Ostatnia niedziela», у супроводі пейзажів, що змінюються за вікном автомобіля, мимоволі з'являється думка про давню славу олицької землі.

Агнешка БОНДЕР

Українська праса о Polsce Українська преса про Польщу

■ Кі́їв продав Польщі ліцензію на складання pojazdów pancernych

Polska zaczyna składać pojazd pancerny Dozór-B, stworzony w Charkowskim Biurze Konstruktorskim imienia Morozowa. Pojazd został opracowany siedem lat temu, ale nie znalazł nabywcę na Ukrainie.

Складанням займатиметься фабрика Miasta w Stalowej Woli. Obecnie ona się nie specjalizuje w produkcji wojskowo-przemysłowej, a jest skupiona na produkowaniu maszyn do prac ziemnych i drogowych. Według informacji gazety «Kapitał», firma ma już złożone zamówienia.

Poinformowano, że powodem rezygnacji Kijowa z licencji, był brak kosztów na dopracowanie Warty.

«To jest dobry pojazd, marki krajowej. Ale na dokończenie prac nie mamy kosztów, powstawały pytania w sprawie silnika i innych komponentów» – powiedziano w Sztacie Generalnym Ministerstwa Obrony Ukrainy. Z tych i innych powodów BTR nie trafiło do zbrojeń wojskowych kraju.

Korrespondent.ua, 1 września 2013 roku

■ Polski biznes jest gotowy do zwiększenia inwestycji w gospodarkę Ukrainy

Ukraina dla polskiego biznesu jest drugim po Unii Europejskiej kierunkiem inwestycyjnym. Z kolei, Ukraina nadal stwarza komfortowe warunki dla biznesu i jest gotowa do omówienia z inwestorami wszystkich powstałych kwestii.

O to chodziło na spotkaniu Wiceministra ds. Rozwoju Gospodarczego i Handlu Anatolija Maksiuty z polską delegacją na czele z Wiceministrem Spraw Zagranicznych Polski Katarzyną Pełczyńską-Nałęcz.

Anatoli Maksiuta zauważył, że relacje handlowe między dwoma krajami rozwijają się pomyślnie, chociaż dla Ukrainy bilans handlu z Polską jest nadal ujemny. Według Służby Statystyki Państwowej, w pierwszej połowie 2013 roku objętość dwustronnego handlu towarów i usług wzrosła o 2,8% w porównaniu z analogicznym okresem 2012 roku i wynosiła 3,218 mld dolarów. Ujemne saldo w handlu dla Ukrainy przez sześć miesięcy tego roku wynosiło 606.400.000 dolarów.

Polska jest głównym partnerem handlowym Ukrainy wśród krajów Europy Środkowej i Wschodniej. Według wyników 2012 roku, zajmuje czwarte miejsce na liście krajów świata pod względem eksportu ukraińskich towarów i piątym pod względem importu.

Українські новини, 2 września 2013 roku

■ Do Lwowa przybędą pierwsze osoby z największych polskich miast

Na II Polsko-Ukraińskim Festiwalu Partnerstwa, który odbędzie się 14-16 września we Lwowie, gościom zostanie zaproponowany bogaty program artystyczny. Trzy kolejne dni w śródmieściu Lwowa, będą występowały znane zespoły ukraińskie i polskie. Oprócz części kulturalnej, festiwal przewiduje też część polityczną: okrągły stół z przedstawicielami władz regionalnych – uczestnikami festiwalu oraz polsko-ukraińskie forum turystyczne.

Podczas II Festiwalu Partnerstwa obecni odwiedzą koncerty ukraińskich i polskich zespołów. Według przedstawicielki głównego partnera artystycznego projektu – Zjednoczenia Twórczego «DZYGA» – Julii Chomczyn, program festiwalu jest różnorodny pod względem gatunków muzycznych, dlatego każdy znajdzie tam coś dla siebie. Oprócz sceny muzycznej, planuje się też przegląd teatralny – projekt, który będzie realizowany w Konsulacie i jest szczególnym „przysmakiem” tegorocznego festiwalu. W niedzielę 15 września, w Konsulacie Generalnym można będzie obejrzeć specjalny projekt artystyczny «Zdarzenia – Improwizacja» w wykonaniu teatru «Pracownia Fizyczna».

www.zik.ua, 5 września 2013 roku

■ Ки́їв продав ліцензію на складання БТР Польщі

Польща приступає до складання бронетранспортера Дозор-Б, створеного Харківським конструкторським бюро імені Морозова. Пристрій був розроблений 7 років тому, але так і не знайшов покупця в Україні.

Складання проводитиметься на заводі Mista в місті Стальова Воля. Нині він не спеціалізується на військово-промисловому виробництві, а фокусується на машинах для земляних та дорожніх робіт. У компанії, за відомостями газети «Капітал», вже є клієнти.

Повідомляється, що причина, через яку Київ відмовився від ліцензії, – брак грошей на доопрацювання Варти.

«Це гарна машина, вітчизняної розробки. Але коштів на її доведення немає, а були питання стосовно двигуна, комплектувальних», – уточнили в генштабі Міноборони України. Через це, серед іншого, БТР не потрапив на озброєння армії.

Korrespondent.ua, 1 вересня 2013 року

■ Польський бізнес готовий збільшити інвестиції в економіку України

Україна є для польського бізнесу другим після Євросоюзу напрямком для інвестицій. У свою чергу, Україна продовжує роботу зі створення комфортних умов ведення бізнесу і готова обговорювати з інвесторами всі проблемні питання.

Про це йшла мова на зустрічі першого заступника міністра економічного розвитку і торгівлі Анатолія Максюті з польською делегацією на чолі з заступником міністра закордонних справ Польщі Катажиною Пелчинською-Наленч.

Анатолій Максюта зазначив, що торгові відносини між двома країнами розвиваються досить успішно, хоча для України баланс торгівлі з Польщею все ще залишається негативним. За даними Держстату, за перше півріччя 2013 обсяги двосторонньої торгівлі товарами та послугами зросли на 2,8 % проти аналогічного періоду 2012 року і становили 3,218 млрд доларів. При цьому від'ємне сальдо торгівлі для України за шість місяців поточного року становило 606,4 млн доларів.

Польща є найбільшим торговельним партнером України серед країн Центральної та Східної Європи. За результатами 2012 вона займає четверте місце серед країн світу за обсягами експорту українських товарів і п'яте по імпорту.

Українські новини, 2 вересня 2013 року

■ У Львів приїдуть перші особи з найбільших польських міст

На Другому польсько-українському «Фестивалі партнерства», який відбудеться 14-16 вересня у Львові, відвідувачам презентують насичену мистецьку програму. Три дні поспіль у центрі Львова виступатимуть знані українські і польські колективи. Та крім культурної складової, фестивалю передбачає і політичну частину: проведення круглого столу серед представників влади регіонів-учасників фестивалю, а також польсько-українського туристичного форуму.

Під час Другого «Фестивалю партнерства» на відвідувачів чекають концерти українських і польських гуртів. Як розповіла представник головного арт-партнера проекту Творче об'єднання «ДЗИГА» Юлія Хомчин, музична програма фестивалю є надзвичайно різножанровою, тому кожен знайде щось своє. Поза музичною сценою передбачається також театральне дійство – проект, який відбуватиметься у консульстві і є родзинкою цьогорічного фестивалю. У неділю, 15 вересня, у Генеральному консульстві можна буде побачити спеціальний арт-проект «Zdarzenia – Improwizacja» у виконанні театру «Pracownia Fizyczna».

www.zik.ua, 5 вересня 2013 року

Polska prasa o Wschodzie

Польська преса про Схід

■ Łukaszenka chce opłat dla wyjeżdżających za granicę

Prezydent Aleksander Łukaszenka zaproponował wprowadzenie opłat dla Białorusinów wyjeżdżających za granicę na zakupy. Białoruski przywódca mówił o tym podczas wizyty w zakładach rowerowych w Mińsku.

Prezydent Łukaszenka stwierdził, że Białorusini co roku wydają do 3 miliardów w Unii Europejskiej na zakupy. Jego zdaniem cierpią na tym białoruscy wytwórcy.

«Już dawno poleciłem zrobić tak. Jeśli ktoś wyjeżdża za granicę niech płaci cło wyjazdowe – płacić 100 dolarów, od łebka i jedź za granicę!» – mówił białoruski przywódca. Jego zdaniem wtedy ludzie będą chętniej kupować na przykład białoruskie lodówki.

«Oni, w UE, będą siedzieć i zacierać ręce, że wwieziono im 3 mld dolarów i rozwija się u nich handel oraz produkcja, a my się tu szamoczemy jak głupcy» – argumentował Łukaszenka.

Informacyjna Agencja Radiowa, 6 września 2013 roku

Лукашенко хоче оплати від тих, хто виїжджає за кордон

Президент Білорусі Олександр Лукашенко запропонував запровадити оплати для білорусів, котрі виїжджають за кордон, щоб щось купити. Білоруський лідер заявив про це під час візиту на велосипедну фабрику в Мінську.

Президент Лукашенко сказав, що білоруси щороку витрачають до 3 мільярдів доларів США в Європейському Союзі на покупки. На його думку, від цього страждають білоруські виробники.

«Уже давно наказав зробити так. Якщо хтось виїжджає за кордон, то нехай платить податок за виїзд. Плати 100 доларів від лоба і їдь за кордон!», – наголосив білоруський лідер. На його думку, тоді люди будуть більш охоче купувати, наприклад, білоруські холодильники.

«Вони, в ЄС, будуть сидіти і потирати руки, що ввезено 3 мільярди доларів, розвивається торгівля й виробництво, а ми тут шарпаємося, як дурні», – аргументував Лукашенко.

Informacyjna Agencja Radiowa, 6 вересня 2013 року

■ Putin: w razie interwencji wesprzemy Syrię. Już jej pomagamy

Rzekome użycie broni chemicznej w Syrii to prowokacja przeprowadzona przez rebeliantów celem doprowadzenia do interwencji zbrojnej innych krajów – powiedział na szczycie G20 prezydent Rosji Władimir Putin.

Jak mówił Putin, «jedynie» Turcja, Kanada, Arabia Saudyjska i Francja poparły decyzję Baracka Obamy o interwencji zbrojnej w Syrii. Prezydent Rosji dodał, że choć Obamę wsparł także brytyjski premier David Cameron, obywatele Wielkiej Brytanii wyrazili sprzeciw.

– Czy pomożemy Syrii? Tak. Już im pomagamy. Wysyłamy im broń, współpracujemy w sferze ekonomicznej, mamy nadzieję na większą współpracę w kwestii pomocy humanitarnej – powiedział na szczycie G20 cytowany przez Russia Today Władimir Putin.

Sytuacja w ogarniętej wojną domową Syrii jest głównym tematem spotkania światowych przywódców na szczycie G20 w Petersburgu.

www.wprost.pl, 6 września 2013 roku

Путін: «У разі нападу підтримуємо Сирію. Вже їй допомагаємо»

«Можливе застосування хімічної зброї в Сирії – це провокація, яку здійснили бойовики, щоб призвести до збройної інтервенції інших країн», – сказав на саміті G20 Президент Росії Володимир Путін.

За словами Путіна, «лише» Туреччина, Канада, Саудівська Аравія та Франція підтримали рішення Барака Обами про збройний напад на Сирію. Президент Росії додав, що хоча Обаму підтримав також британський прем'єр-міністр Девід Камерон, проте громадяни Великобританії висловили спротив.

– Чи допоможемо Сирії? Так. Ми вже допомагаємо. Висилаємо їм зброю, співпрацюємо в економічній сфері, маємо надію на більшу співпрацю в галузі гуманітарної допомоги, – заявив на саміті G20 цитований виданням «Russia Today» Володимир Путін.

Ситуація в охопленій громадянською війною Сирії стала головною темою зустрічі світових лідерів на саміті G20 у Санкт-Петербурзі.

www.wprost.pl, 6 вересня 2013 року

■ Białoruś wysyła pomoc humanitarną Rosji

Białoruś wysyła samolot z pomocą humanitarną na Daleki Wschód Rosji. Region ten od ponad miesiąca nawiedzany jest przez powodzie.

Samolot transportowy ІЛ–76 zawiezie do obwoду амурского консервы мієсне, одżyвки для dzieci oraz ziemniaki. Pomoc humanitarną organizuje białoruskie Ministerstwo nadzwyczajnych

www.kresy.pl, 6 września 2013 roku

Білорусь висилає гуманітарну допомогу Росії

Білорусь висилає літак із гуманітарною допомогою на Далекий Схід Росії. Цей регіон понад місяць страждає від повені.

Транспортний літак ІЛ-76 доставить в Амурську область м'ясні консерви, продукти харчування для дітей і картоплю. Гуманітарну допомогу організує Міністерство надзвичайних справ Білорусі.

www.kresy.pl, 6 вересня 2013 року

■ Spotkanie szefów dyplomacji państw UE w Wilnie

Partnerstwo Wschodnie i Syria – to główne tematy rozpoczynającego się spotkania szefów dyplomacji państw Unii Europejskiej. Rozmowy mają charakter nieformalny, weźmie w nich udział 28 ministrów spraw zagranicznych państw wspólnoty i szefowa unijnej dyplomacji Catherine Ashton. W sobotę dołączył do nich sekretarz stanu USA John Kerry.

Jak wyjaśnia rzecznik polskiego MSZ Marcin Bosacki, dla naszego kraju szczególnie ważnym zagadnieniem jest sprawa zbliżenia z Unią państw Partnerstwa Wschodniego. Rzecznik MSZ dodaje, że jest to szczególnie istotne przed zaplanowanym na listopad szczytem Partnerstwa wschodniego w Wilnie. Marcin Bosacki zaznacza, że wszystkie państwa unijne liczą na sukces tego szczytu, to znaczy podpisanie umowy stowarzyszeniowej Unia – Ukraina, oraz parafowanie takich umów z innymi krajami Partnerstwa.

IAR, 6 września 2013 roku

Зустріч керівників дипломатії країн ЄС у Вільнюсі

Східне Партнерство і Сирія – головні теми зустрічі керівників дипломатії країн Європейського Союзу. Розмови мають неформальний характер, у них візьме участь 28 міністрів закордонних справ держав Спільноти та керівник дипломатії ЄС Кетрін Ештон. У суботу приєднався до них держсекретар Джон Керрі.

Як засвідчив прес-секретар польського МЗС Марчін Босацький, для нашої країни (для Польщі, – ред.) особливо важливим є питання зближення із Євросоюзом країн Східного Партнерства. Речник МЗС додає, що це має особливе значення перед запланованим на листопад самітом Східного Партнерства у Вільнюсі. Марчін Босацький зазначає, що всі країни ЄС розраховують на успіх цього саміту, тобто підписання Договору про асоціацію Євросоюз – Україна, а також ратифікацію таких договорів із іншими країнами Партнерства.

IAR, 6 вересня 2013 року

Polska prasa o Ukrainie

Польська преса про Україну

■ Unia chwali Ukrainę

Unia Europejska docenia konsensus ukraińskich sił politycznych wokół przyjęcia w parlamencie ustaw koniecznych do podpisania umowy stowarzyszeniowej z UE – poinformował unijny ambasador w Kijowie Jan Tombiński.

Zdaniem dyplomaty 350 głosów poparcia dla aktów prawnych zbliżających Ukrainę do standardów panujących w UE «to najlepsza odpowiedź dla tych, którzy wątpili w polityczną wolę Ukrainy do okazania zauważalnych postępów w reformach».

«Dokonano ważnego kroku w kierunku podpisania umowy stowarzyszeniowej w końcu listopada w Wilnie» – głosi oświadczenie Tombińskiego.

Ambasador podkreślił, że nad ustawami, których uchwalenie jest niezbędne przed podpisaniem umowy, głosowała zarówno rządząca Partia Regionów prezydenta Wiktora Janukowycza, jak i ugrupowania opozycyjne: Batkiwszczyna b. premier Julii Tymoszenko, UDAR znanego boksera Witalija Kliczki oraz partia Swoboda.

Polska Agencja Prasowa, 6 września 2013 roku

Євросоюз хвалить Україну

Європейський Союз високо оцінює порозуміння українських політичних сил навколо прийняття у парламенті законів, необхідних для підписання Договору про асоціацію із ЄС, – заявив посол Євросоюзу в Києві Ян Томбінський.

На думку дипломата, 350 голосів підтримки для юридичних актів, що зближують Україну зі стандартами, які діють в ЄС, «це найкраща відповідь для тих, хто сумнівався в політичній волі України до суттєвого поступу в реформах».

«Здійснено важливий крок у напрямку підписання Договору про асоціацію наприкінці листопада у Вільнюсі», – йдеться у заяві Томбінського.

Дипломат підкреслив, що закони, ухвалення яких є необхідними перед укладенням договору, підтримали під час голосування як правляча Партія регіонів президента Віктора Януковича, так і опозиційні сили: Батьківщина колишньої прем'єр-міністр Юлії Тимошенко, УДАР відомого боксера Віталія Кличка, а також Свобода.

Polska Agencja Prasowa, 6 вересня 2013 року

■ Sąd Najwyższy nie rozpatrzy wniosku o uwolnienie Tymoszenko

Sąd Najwyższy Ukrainy nie będzie rozpatrywał wniosku o anulowanie wyroku więzienia dla byłej premier Julii Tymoszenko, złożonego przez jej obronę na podstawie orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, iż jej aresztowanie było bezprawne.

Decyzję tę podjął Najwyższy Sąd Specjalistyczny Ukrainy ds. Cywilnych i Karnych, od którego zależało skierowanie wniosku adwokatów Tymoszenko do Sądu Najwyższego.

«Jest to dowód całkowitej degradacji ukraińskiego systemu sądownictwa» – oświadczyła w odpowiedzi partia byłej premier Batkiwszczyna (Ojczyzna).

Najwyższy Sąd Specjalistyczny uznał, że orzeczenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Tymoszenko dotyczyło wyłącznie jej aresztowania podczas procesu sądowego w sierpniu 2011, a nie wyroku skazującego ją na siedem lat więzienia.

O obrońcy Tymoszenko złożyli wniosek o anulowanie jej wyroku oraz o uwolnienie z więzienia na początku sierpnia. Wcześniej, w kwietniu, Europejski Trybunał Praw Człowieka uznał, że aresztowanie Tymoszenko podczas jej procesu sądowego było niezgodne z prawem i naruszyło Europejską Konwencję Praw Człowieka.

Rzeczpospolita, 6 września 2013 roku

Верховний Суд не розглядатиме заяви про звільнення Тимошенко

Верховний Суд України не буде розглядати заяви про анулювання вироку ув'язнення для колишньої прем'єр-міністр Юлії Тимошенко, яку подав її захист на основі рішення Європейського суду з прав людини, у зв'язку з тим, що арешт був протизаконним.

Таке рішення виніс Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних та кримінальних справ, від якого залежало направлення заяви адвокатів Тимошенко до Верховного Суду.

«Це є доказом повної деградації української судової системи», – заявила у відповіді партія колишньої прем'єр-міністр «Батьківщина».

Вищий спеціалізований суд України визнав, що рішення Європейського суду з прав людини у справі Тимошенко стосувалося виключно її арешту під час судового процесу в серпні 2011 року, а не вироку, згідно з яким її засудили на сім років в'язниці.

Захисники Тимошенко склали заяву про анулювання її вироку та про звільнення її з в'язниці на початку серпня. Раніше, у квітні, Європейський суд із прав людини визнав, що арешт Тимошенко під час її судового процесу не відповідав праву і порушив Європейську конвенцію з прав людини.

Rzeczpospolita, 6 вересня 2013 року

■ Polska gościem honorowym największych targów książki

Polska będzie gościem honorowym tegorocznego Forum Wydawców we Lwowie – największych, organizowanych od 20 lat targów książki na Ukrainie. «To, że Polska w tym roku jest naszym gościem honorowym jest dla nas ogromną radością» – oświadczyła dyrektorka Forum Oлександра Kowal na konferencji prasowej w Kijowie.

Dyrektor Instytutu Polskiego w Kijowie Jarosław Godun powiedział, że to wyróżnienie jest podsumowaniem 20 lat współpracy strony polskiej z organizatorami Forum Wydawców. «Na Forum zaproszono ponad 60 polskich literatów, ale będą tam również ludzie ze świata polityki, filmu i mediów» – poinformował Godun.

Wśród najważniejszych gości Forum wymienił: Danutę Wałęsę, która przyjedzie na promocję ukraińskiego tłumaczenia swej książki «Marzenia i tajemnice»; Krzysztofa Zanussiego, który przedstawi swoją ostatnią książkę «Pora umierać» oraz zaprezentuje zrealizowane przez niego filmy; filozofa Zygmunta Baumana i pisarza Janusza Leona Wiśniewskiego.

We Lwowie oczekiwany jest także w dniach Forum były prezydent Lech Wałęsa, który ma odebrać doktorat honoris causa Politechniki Lwowskiej.

Gazeta Wyborcza, 3 sierpnia 2013 roku

Польща – почесний гість найбільшого книжкового ярмарку

Польща буде почесним гостем цьогорічного Форуму видавців у Львові – найбільшого впродовж 20 років книжкового ярмарку в Україні. «Те, що Польща у нинішньому році наш почесний гість, є для нас великою радістю», – заявила директор Форуму Олександра Коваль на прес-конференції в Києві.

Директор Інституту Польщі в Києві Ярослав Годун сказав, що ця відзнака є підсумком 20 років співпраці польської сторони із організаторами Форуму видавців. «На Форум запросили понад 60 польських літераторів, але там будуть також люди зі світу політики, кіно та ЗМІ», – заявив Годун.

Серед найпочесніших гостей Форуму є: Данута Валенса, котра приїде на презентацію українського перекладу своєї книжки «Мрії та таємниці»; Кшиштоф Зануссі, котрий представити свою останню книжку «Пора вмирати», а також презентує зняті ним фільми; філософ Зигмунт Бауман і письменник Януш Вишневський.

У Львові також очікують на присутність колишнього президента Леха Валенси, котрий має отримати почесну нагороду доктора honoris causa Львівської політехніки.

Gazeta Wyborcza, 3 серпня 2013 року

Obama zadecyduje, ile krajów będzie uczestniczyło w operacji w Syrii

Rząd USA stara się o jak najbardziej szerokie poparcie swoich działań w Syrii, jednak ile krajów będzie uczestniczyć w operacji, zadecyduje Prezydent USA.

O tym w odpowiedzi na pytanie parlamentarzystów poinformował Sekretarz Stanu John Kerry podczas posiedzenia komisji spraw zagranicznych Senatu w sprawie zezwolenia na użycie siły w Syrii.

«Naszym celem jest stworzenie szerokiej koalicji i wsparcie tego, co możemy zrobić. Właśnie nad tym teraz pracujemy. Ale wojskowi i Prezydent mają zadecydować, jaką liczbę wybrać tych (krajów – Red.), którzy będą uczestniczyć w misji» – powiedział szef dyplomacji amerykańskiej.

Dodał on również, że decyzja o liczbie krajów uczestniczących będzie podejmowana po sfinalizowaniu formatu operacji, co też częściowo zależy od rezolucji, którą ma przyjąć Kongres w sprawie zezwolenia ataku na obiekty reżimu syryjskiego.

Według Kerry'ego, obecnie około 53 krajów i organizacji uznało, że użyto broni chemicznej i potępiło to publicznie. «31 krajów publicznie stwierdziło, że odpowiedzialność za to ponosi reżim Assada. I chyba około 34 krajów dało do zrozumienia, że jeśli zarzuty są prawdziwe, to one wesprą niektóre formy działań przeciw Syrii» – dodał.

www.ea-ua.info, 4 września 2013 roku

Assad grozi Francji «beczką prochu»

Prezydent Syrii Baszar al-Assad skorzystał z paryskiej gazety Le Figaro, aby wyrazić swoje groźby pod adresem Zachodu.

Ostrzega, że Bliski Wschód to beczka prochu, dziś płomień jest bardzo blisko. «Wszyscy stracimy kontrolę nad sytuacją, gdy ta beczka wybuchnie» – powiedział Assad w Damaszku w rozmowie z wydaniem francuskim. Według

Według niego, sytuacja w Syrii i wokół niej jest przedmiotem konsultacji z sojusznikami NATO.

«To sojusznicy powinni zadecydować, jak mają zareagować na użycie broni chemicznej» – powiedział Rasmussen, dodając, że poszczególni członkowie NATO mogą skorzystać z infrastruktury wojskowej Sojuszu.

Wcześniej Damaszek oznajmił, że każda akcja militarna USA przeciwko Syrii, będzie równoznaczna ze «wspieraniami «Al Kaidy». Z kolei, Sekretarz Stanu John Kerry powiedział, że rząd jego państwa ma dowody na to, że syryjskie wojsko podczas ataku w Damaszku 21 sierpnia użyło broni chemicznej.

Prawdopodobnie, atak gazowy nastąpił w Hucie, we wschodnim przedmieściu stolicy Syrii. Zginęło około półtora tysiąca osób.

Московский комсомолец, 2 września 2013 roku

Rosja wysłała krążownik rakietowy, zwany przez NATO «zabójcą lotniskowców»

Marynarka Rosji wysłała do wschodniej części Morza Śródziemnego krążownik rakietowy Floty Czarnomorskiej Moskwa, który wcześniej planowała wysłać do portu Mindelo (Wyspy Zielonego Przylądka). Ten krążownik w NATO nazwano «zabójcą lotniskowców».

Według informacji wojskowej służby dyplomatycznej w Moskwie, plany jednostki Sił Morskich pod dowództwem kontradmirała Walerija Kulikowa musiały się zmienić. Wyjaśnił on, że plany wyprawy jednostki wojskowej były ustalone jeszcze w zeszłym roku. «Po śmierci Prezydenta Wenezueli Hugo Chaveza, wyprawa nad ocean straciła wszelkie znaczenie wojskowo-polityczne. Jednak była to wartościowa praktyka dla Marynarki Rosyjskiej» – powiedział dyplomata wojskowy.

Na wschód Morza Śródziemnego krążownik dotrze w około 10 dni. Tam będzie pełnił funkcję flagową w operacyjnym zrzeszeniu Wojskowych Sił Morskich, zamiast przeciwokrętowego statku Pacyfiku Admirał Pantielejew.

Интерфакс, 4 września 2013 roku

Обама вирішуватиме скільки країн візьмуть участь в операції в Сирії

Американський уряд хоче мати якомога більше широку підтримку своїх дій у Сирії, проте скільки саме країн братимуть участь в операції в кінцевому підсумку вирішуватиме Президент США.

Про це заявив держсекретар Джон Керрі під час слухань у сенатському комітеті з міжнародних справ на тему авторизації використання сили в Сирії, відповідаючи на запитання законодавців.

«Нашою метою є мати широку коаліцію і підтримку того, що ми могли би зробити. І ми працюємо над цим зараз. Але військовим і президентові доведеться вирішувати, скільки вони фактично хочуть (країн – ред.), які братимуть участь у діях», – сказав глава американської дипломатії.

Він також додав, що рішення про число країн-учасниць прийматиметься після того, як буде остаточно визначено формат операції, що також частково залежить і від резолюції, яку має схвалити Конгрес щодо авторизації військового удару по об'єктах сирийського режиму.

За словами Керрі, на даний час Близько 53 країн і організацій визнали, що хімічна зброя була застосована тут, і засудили це публічно. «31 країна публічно заявила, що відповідальним за це є режим Ассادا. І, по-моєму, близько 34 країн дали зрозуміти, що якщо звинувачення вірні, то вони підтримуватимуть деякі форми дій проти Сирії», – додав він.

www.ea-ua.info, 4 вересня 2013 року

Ассад погрожує Франції «покроховою бочкою»

Президент Сирії Башар Ассад скористався паризькою газетою Le Figaro, аби висловити свої погрози на адресу Заходу.

Він застеріг, що Близький Схід – це порохова діжка, до якої дедалі ближче підступає вогонь. «Ми всі втратимо контроль над ситуацією, якщо ця діжка розірветься», – за-

Із його слів, ситуація в Сирії і навколо неї є темою консультацій між союзниками з НАТО.

«Справа окремих союзників вирішувати, як вони будуть реагувати на застосування хімзброї», – сказав він, наголосивши, що в разі військової відповіді окремими членами НАТО може бути використана військова інфраструктура Альянсу.

Раніше Дамаск заявив, що будь-яка американська військова операція проти Сирії буде рівносильна «підтримці «Аль-Каїди». У свою чергу держсекретар США Джон Керрі зазначив, що уряд Штатів володіє доказами того, що сирийські військові під час хімічної атаки в Дамаску 21 серпня використовували хімічну зброю.

Імовірна газова атака сталася у Гуті, східному передмісті сирийської столиці. Загинули приблизно півтори тисячі осіб.

Московский комсомолец, 2 вересня 2013 року

Росія направила ракетний крейсер, прозваний у НАТО «вбивцею авіаносців»

ВМФ Росії направив у східну частину Середземного моря ракетний крейсер Чорноморського флоту Москва, який раніше планувалося відправити у порт Мінделу (Кабо-Верде). Цей крейсер у НАТО прозвали «вбивцею авіаносців».

Як повідомило військово-дипломатичне джерело в Москві, плани загону ВМФ під командуванням контр-адмірала Валерія Кулікова довелося змінити. Він пояснив, що плани походу загону ВМФ були зверстані ще торік. «Після смерті президента Венесуели Уго Чавеса ніякого військово-політичного навантаження цей океанський похід вже не мав. Однак це була цінна практика для російського флоту», – зазначив військовий дипломат.

До Східного Середземномор'я крейсер увійде приблизно через 10 днів. Там він візьме естафету флагмана оперативного з'єднання ВМФ від тихоокеанського великого протичовнового корабля Адмірал Пантелеев.

Интерфакс, 4 вересня 2013 року

NATO

SCOPE 2013

niego, wtedy nikt nie powstrzyma chaosu i eksterminizmu. Wskazał on na zagrożenie wojny regionalnej.

Te ostrzeżenia były wypowiedziane przez Assada w wydaniu francuskim nie przypadkowo. Od początku oporu wobec reżimu obecnego syryjskiego prezydenta Francja wspierała syryjskich rebeliantów.

Paryż obawia się, że konflikt w Syrii rozprzestrzeni się do Libanu, gdzie mieszka około 20 tysięcy Francuzów i funkcjonuje dużo francuskich firm. Ponadto, Francja na razie jest jedynym krajem, który deklaruje swoją gotowość do wsparcia USA w przypadku operacji wojskowych.

Німецька хвиля, 3 września 2013 roku

Rosja grozi Mołdawii zimną wojną?

Dmitrij Rogozin, Wicepremier Rosji, zwiększył ciśnienie na Mołdawię. Ostrzegł, że jej kierunek pro-europejski może doprowadzić do utraty kontroli nad terenem Naddniestrza i droższych stosunków z Rosją w sektorze energetycznym.

W dośćkliwym przypomnieniu Mołdawii o jej całkowitej energetycznej zależności od importu gazu z Rosji powiedział on: «Dostawy energii są ważne przed zimą. Mam nadzieję, że nie zamarzniecie».

Українська енергетика, 4 września 2013 roku

NATO nie będzie uczestniczyć w interwencji militarnej w Syrii

Sekretarz Generalny NATO Anders Fogh Rasmussen oświadczył, że reagować na użycie broni chemicznej w Syrii musi wspólnota międzynarodowa, a nie NATO. O tym powiedział w czasie pierwszej po urlopie konferencji prasowej w Brukseli.

«Nie widzę w tym dodatkowej misji NATO» – poinformował on.

Polska wesprze działania USA, ale nie będzie uczestniczyć w operacji w Syrii – Sikorski

Polska rozumie potrzebę reagowania wspólnoty światowej na ewentualne użycie broni chemicznej w Syrii, ale nie zamierza uczestniczyć w operacji wojskowej w tym kraju. O tym powiedział Minister Spraw Zagranicznych Polski Radosław Sikorski.

«Naszą pozycję bardzo wyraźnie wypowiedział Premier Donald Tusk i ja się z nią zgadzam. Rozumiemy przyczyny konieczności reagowania na pierwsze użycie broni chemicznej w XXI wieku. Z oczywistych względów nie będziemy uczestniczyć w tej operacji, ale mamy nadzieję, że działania wspólnoty międzynarodowej powstrzymają użycie broni chemicznej w przyszłości» – podkreślił Sikorski.

Przewodniczący MSZ Polski nazwał reakcję Prezydenta USA Baracka Obamy, który poprosił Kongres USA o wsparcie operacji wojskowej w Syrii, «oczywistą». «Obama potrzebuje silnego mandatu politycznego (do interweniowania wojskowego – MW)» – powiedział Sikorski.

Wyraził też nadzieję, że po ewentualnej operacji wojskowej w Syrii, wróci się do procesu politycznego rozwiązania konfliktu w tym kraju.

Przypominamy, że decyzja o operacji wojskowej USA w Syrii została zawieszona do czasu, gdy amerykańscy kongresmani wrócą do pracy po przerwie wakacyjnej i będą mogli głosować w sprawie rezolucji, która uprawnia do interwencji.

Tymczasem syryjski rząd zwrócił się do Sekretarza Generalnego ONZ Ban Ki-moona z prośbą, aby zapobiec agresji przeciw Syryjskiej Republice Arabskiej.

УКРІНФОРМ, 3 września 2013 roku

yjawił Assad u Damasku w rozmowie z francuskim wydaniem. Na його przekonання, тоді не минути поширення хаосу та екстремізму. Він вказав на загрозу регіональної війни.

Такі застереження з боку Ассادا пролунали в розмові саме з французьким виданням не випадково. Від самого початку опору проти режиму нинішнього сирийського президента два з половиною роки тому Франція підтримувала сирийських повстанців.

Париж побоюється, що конфлікт у Сирії перекинеться на Ліван, де проживає близько 20 тисяч французів і працює чимало французьких фірм. Крім того, Франція поки що залишається єдиною країною, яка заявляє про готовність підтримати США в разі військової операції.

Німецька хвиля, 3 вересня 2013 року

Росія погрожує Молдові холодною зимою?

Дмитро Рогозін, заступник прем'єр-міністра Росії, посилив тиск на Молдову. Він попередив країну, що її проевропейський рух може спричинити втрату контролю за територією Придністров'я та призвести до дорожчих відносин із Росією в енергетиці.

В уїдливому нагадуванні Молдові про її повну енергетичну залежність від імпорту газу з Росії, він сказав: «Енергетичні поставки важливі напередодні зими. Я сподіваюся, що ви не замерзнете».

Українська енергетика, 4 вересня 2013 року

NATO не братиме участі у військовому вторгненні до Сирії

Генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен заявив, що реагувати на застосування хімічної зброї в Сирії потрібно міжнародному співтовариству, а не НАТО. Про це він сказав на першій після відпустки прес-конференції у Брюсселі.

«Я не бачу додаткової ролі НАТО», – заявив він.

Польща підтримає дії США, але участі в операції в Сирії не братиме, – Сікорський

Польща розуміє необхідність реагування світової спільноти на ймовірне застосування хімічної зброї у Сирії, але не має наміру брати участь в операції у цій країні. Про це заявив міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський.

«Наша позиція була дуже чітко висловлена прем'єр-міністром Дональдом Туском і мною. Ми розуміємо причини, чому реакція на перше застосування у ХХІ столітті зброї масового знищення є необхідною. З очевидних мотивів ми не братимемо участі в цій операції, але сподіваємося, що дії міжнародної спільноти відлякають від застосування зброї масового знищення у майбутньому», – наголосив Сікорський.

Глава польського МЗС назвав реакцію президента США Барака Обами, який просив Конгрес країни підтримати військову операцію в Сирії, «зрозумілою». «Обамі потрібен сильний політичний мандат (на здійснення операції. – ВМ)», – пояснив Сікорський.

Він висловив сподівання, що після можливої воєнної операції в Сирії відбудеться повернення до політичного процесу вирішення конфлікту у цій країні.

Нагадаємо, ухвалення рішення про військову операцію США в Сирії відкладається, коли американські конгресмени повернуться до роботи після літніх канікул і зможуть проголосувати за резолюцію, яка санкціонує інтервенцію.

Тим часом, уряд Сирії звернувся до Генерального секретаря ООН Пан Гі Муна із проханням запобігти будь-якій агресії проти САР.

УКРІНФОРМ, 3 вересня 2013 року

Informacje Lubelskie

■ W Polsce regionalne Ośrodki telewizyjne, a jest ich 16, wydłużyły swój program lokalny od 1-go września. Dotąd bowiem przez większą część dnia retransmitowały program ogólnopolski. Tylko 3 lub 4 godziny przeznaczano na program lokalny. Zatem teraz program lokalny trwa 18 godzin.

■ W Lublinie przyjemnym akcentem nowego roku szkolnego stało się otwarcie nowego przedszkola przy ulicy Wolskiej. Nowoczesne, widne, doskonale wyposażone dla blisko setki dzieci, w tym dla prawie 30 dzieci niepełnosprawnych. W przygotowaniu są następne przedszkola. Miasto szykuje się także do oddania do użytku kilku nowych żłobków. Wprawdzie w Polsce narzeka się na niż demograficzny, ale w Lublinie wciąż brakuje miejsc s żłobkach i przedszkolach. Owszem, niż demograficzny dał się we znaki: w nowym roku szkolnym zamknięto z tego powodu 15 szkół podstawowych, ale są też „przyjemne jaskółki”, które oby „wiosnę uczyniły” jak np. szkoła podstawowa w Ochotnicy, gdzie trzeba było powiększyć klasy z powodu większej ilości dzieci.

■ Milion złotych otrzymał z Unii Europejskiej Miejski Urząd Pracy w Lublinie na organizację staży dla bezrobotnych. Dzięki tym dodatkowym funduszom będzie można sfinansować 6-miesięczne staże dla 150 bezrobotnych. Dotąd z takich staży skorzystało w Lublinie w pierwszym półroczu bieżącego roku, 1355 bezrobotnych. Miejski Urząd Pracy w Lublinie otrzymał na ten cel 4,5 mln złotych. Niestety w Lublinie jest zarejestrowanych ponad 17,5 tys. bezrobotnych.

■ W Kluczkowicach zorganizowano wystawę urządzeń korbowych. Są to np. maszyny do robienia cukierków i do mięsa. Wszystkie z XIX i XX wieku. Zgromadzono tu 55 zabytkowych eksponatów ze zbiorów mieszkańca Krasnika Szczepana Ignaczyńskiego. Poza wymienionymi są też maszyny do robienia makaronów, wyciskarki do ciastek, do rozdrabniania warzyw, a także przeróżne wiertarki kuchenne, dziś już nieużywane.

■ Ponad 4 mln ton węgla wydobyto w pierwszym półroczu w Lubelskiej kopalni węgla kamiennego w Bogdance. W ubiegłym roku kopalnia niemal podwoiła wydobyć, ale nie spoczęła na laurach. Będzie wciąż zwiększać wydobyć, gdyż jest zapotrzebowanie na węgiel. Jednak, aby zwiększać wydobyć, trzeba postarać się o nowe wyrobiska. W pierwszym półroczu kopalnia wydrążyła ponad 13 kilometrów nowych chodników. Przeprowadzono również przebrojenie wysokowydajnego kompleksu strugowego i pod koniec czerwca rozpoczął on pracę na nowej ścianie w Stefanowie. Przychody spółki „Lubelski Węgiel” wyniosły w tym roku blisko 450 mln złotych, to jest o 4% więcej niż w tym samym czasie ubiegłego roku. Zysk operacyjny Bogdanki wyniósł blisko 100 mln złotych. Bogdanka nie zadowala się tylko zyskiem. Aby go stale powiększać, inwestuje. Na nowe inwestycje zamierza wydać w tym roku 624 mln złotych.

■ Latem Lubelskie odwiedziło wielu turystów. Przeważali Polacy z innych stron kraju, ale nie brakowało również cudzoziemców z krajów Europy, oraz z Ameryki Północnej i Południowej, Australii, Kanady, a nawet Tajwanu. Gościom bardzo się podobał Lublin, zwłaszcza Stare Miasto. Najwięcej ludzi odwiedziło Zamek Królewski, Muzeum na Majdanku. Turyści zagraniczni chętnie odwiedzali Muzeum Zamoyskich w Kozłowie. Chętnie brali udział w różnych festiwalach np., Nocy Kultury, oglądali Carnaval Sztuk-mistrzów, Jarmark Jagielloński. Dzięki Portowi Lotniczemu z lotniskiem w Świdniku łatwiej jest teraz odwiedzić Lubelskie, gdzie urzeka Trójkąt Turystyczny Kazimierz Dolny – Puławy – Nałęczów, Zamojskie Roztocze czy Nadbużańskie Strony z możliwością wzięcia udziału w spływie kajakowym po Bugu. Minusem tegorocznego lata w Lubelskiem jest szczupła baza noclegowa, zwłaszcza w Lublinie. Jeśli będzie więcej hoteli i restauracji, poza tym więcej Lublinian władających językiem angielskim to, jak powiedzieli goście zagraniczni „pełnia szczęścia” zagwarantowana.

■ Podczas „Nocy Kultury” w Chełmie otwarto długo oczekiwane, najstarsze w tym mieście kino „Zorza”. Remont trwał okrągły rok, a kosztował 3 mln złotych. „Zorza” mieści się w budynku dawnego kina, w którym koncertowała niegdyś światowej sławy Chełmianka, skrzypaczka Ida Haendel. Nowe kino to połączenie zabytku z nowoczesnością.

■ W 2014 roku w Deputyczach Królewskich koło Chełma powstanie fabryka części do samolotu Boeing 737 oraz innych modeli samolotów, produkowanych przez ten amerykański koncern. Taką deklarację złożył senator i jednocześnie rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie prof., dr Józef Zajac. W ciągu roku ma być wybudowana hala produkcyjna o wymiarach 100 na 60 metrów. Fabryka stanie na terenie należącym do uczelni. Teren dla przyszłej fabryki ma 4,5 hektara. 30% wpływów fabryki to będzie zysk dla chełmskiej uczelni. W Chełmskiem bardzo liczy się na zatrudnienie absolwentów uczelni. W Deputyczach Królewskich będzie się produkować 5 elementów podwozia samolotu Boeing 737.

■ W Lubelskiem będzie niebawem nowa linia kolejowa. Od 30 września będzie można dojechać pociągiem do Parczewa. Zarówno w jedną jak i w drugą stronę, a więc z powrotem, pociąg wyjedzie w ciągu dnia dwukrotnie. Od 30 września będą także kursować pociągi z Lublina do Lubartowa i z powrotem. Pociągi kursujące między tymi miejscowościami docelowymi, będą się zatrzymywać „po drodze” na kilku wiejskich przystankach.

■ Dużo lokalnych dróg buduje się w gminie Mircze. Jeszcze w tym roku powstaną tu trzy kilometry nowych asfaltowych dróg. W sumie zostanie wyłożonych asfaltem 11 odcinków dróg. Główne we wsi Ameryka, Miętkie, Stara Wieś, Prehoryle, Tuczapy, Mołożow, a także na kilku ulicach w Kryłowie. Ponadto na drogi gminne wysypanych zostanie ponad 5 tysięcy ton kruszywa drogowego.

■ Od października w dużym budynku byłej Jesziwy przy ulicy Lubartowskiej w Lublinie zostanie otwarty czterogwiazdkowy hotel. Będą 44 pokoje, w tym 4 apartamenty. Poza tym będzie tu duża restauracja, gdzie można będzie spróbować potraw kuchni żydowskiej. Budynek jest bowiem własnością Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Warszawie. Trwa ustalanie personelu złożonego z 25-ciu pracowników.

Adam TOMANEK

Люблінська інформація

■ У Польщі регіональні телевізійні осередки, а таких є 16, із 1-го вересня збільшили три-валість своїх локальних програм. До цього часу більшу частину дня вони транслювали загальнопольську програму. Лише 3 або 4 години було призначено на локальну програму. Нині локальна програма триває 18 годин.

■ У Любліні приємним акцентом нового шкільного року стало відкриття нового дитсадка на вулиці Вольській. Сучасно і зручно обладнаний, він призначений для сотні діток, у тому числі для майже 30 дітей з обмеженими можливостями. Нині у місті будують наступні дошкільні заклади, зокрема, планують відкрити кілька нових ясел. Хоч у Польщі нарікають на демографічний спад, проте в Любліні надалі бракує місць у яслах та дитячих садочках. Загалом, демографічний спад дав про себе знати: у новому навчальному році зникли 15 початкових шкіл. Але є також приємні несподіванки, наприклад, у початковій школі в Охотниці, з огляду на велику кількість дітей, збільшили класи.

■ Мільйон злотих від Європейського Союзу отримала Міська служба зайнятості в Любліні на організацію стажувань для безробітних. Завдяки додатковому фінансуванню можна буде провести 6-місячні стажування для 150 безробітних. У першому півріччі нинішнього року такими стажуваннями скористалися 1355 безробітних. Міська служба зайнятості в Любліні отримала для цього 4,5 мільйони злотих. На жаль, нині в Любліні зареєстровано понад 17,5 тисяч безробітних.

■ У Ключковицях організовано виставку корбових пристроїв. Це, наприклад, машинки для виготовлення цукерок чи м'ясорубки. Усі з XIX та XX століть. На виставці зібрано 55 старовинних експонатів із колекції мешканця Красніка Щепана Ігначинського. Окрім перерахованих, є також машинки для виготовлення макаронів, форми для печива, подрібнення овочів, а також різноманітні свердлильні кухонні верстати, які вже сьогодні не використовуються.

■ Понад 4 мільйони тонн кам'яного вугілля було видобуто в першому півріччі у Люблінській шахті в Богданці. У минулому році шахта майже вдвічі збільшила видобуток, проте не спочиває з цього приводу на лаврах. Вона й надалі буде збільшувати видобуток, оскільки є попит на вугілля. Проте, щоб збільшити видобуток, треба оснастити нові спуски. У першому півріччі шахта ввела понад 13 кілометрів нових підземних шляхів. Також проведено модернізацію високопродуктивного струту і наприкінці червня він розпочав роботу на новій стіні в Стефанові. Прибутки товариства «Люблінське вугілля» у нинішньому році сягнули близько 450 млн злотих, тобто на 4% більше, ніж за цей же час у минулому році. Операційні прибутки Богданки сягнули близько 100 млн злотих. Богданка не задовольняється лише прибутком. Інвестує, щоб його постійно збільшувати. На нові інвестиції має намір витратити в нинішньому році 624 млн злотих.

■ Улітку Люблінщину відвідало багато туристів. Переважали поляки з інших частин країни, проте не бракувало також іноземців із країн Європи, Північної і Південної Америки, Австралії, Канади і навіть Тайваню. Гостям дуже сподобався Люблін, особливо Старе місто. Найбільше людей відвідало Королівський замок, Музей у Майданеку. Закордонні туристи з радістю відвідували Музей Замойських у Козлувці. Вони також брали участь у фестивалях, наприклад, Ночі культури, відвідали Карнавал майстрів циркового мистецтва, Ягеллонський ярмарок. Завдяки аеропорту в Свідніку, тепер легше відвідати Люблінщину, яку оточує Туристичний трикутник: Казімеж Дольний – Пулави – Наленчув, Замойське Розточчя або Надбужанські землі з можливістю взяти участь у спуску на каное Бугом. Мінусом цьогорічного літа на Люблінщині є слабка нічлігова база, особливо в Любліні. Якщо буде більше готелів та ресторанів, а також більше люблінян, котрі володіють англійською мовою, то, як сказали закордонні гості, «повне щастя» гарантоване.

■ Під час «Ночі культури» в Холмі було відкрито довгоочікуваний, найстаріший у місті кінотеатр «Зоря». Ремонт тривав увесь рік і коштував 3 млн злотих. «Зоря» розміщена в будинку колишнього кінотеатру, в якому колись проводила концерти відома в усьому світі холм'янка, скрипалька Іда Хендель. Новий кінотеатр поєднав сучасне та минуле.

■ У 2014 році в Депультичах Крулевських біля Холма з'явиться завод з виготовлення запчастин для «Boeing-737» та інших моделей літаків, виготовлених цим американським концерном. Про це заявив сенатор і одночасно ректор Державної вищої професійної школи в Холмі професор Юзеф Зайонц. Упродовж року має бути побудоване навчальне приміщення розміром 100 на 60 метрів. Завод поставе на території, що належить вавробільному закладу. Ділянка для майбутнього заводу займе 4,5 гектари. 30% прибутків піде на користь холмського навчального закладу. Керівництво установи розраховує на працевлаштування випускників школи. У Депультичах Крулевських виготовлятимуть 5 елементів шасі літака «Boeing-737».

■ На Люблінщині незабаром з'явиться нова залізнична лінія. Із 30 вересня можна буде доїхати потягом до Парчева. Упродовж дня туди і назад транспорт рухатиметься двічі. Із 30 вересня також рушать потяги з Любліна до Любартова та назад. Потяги, що рухатимуться між цими населеними пунктами, будуть зупинятися «по дорозі» на кількох сільських зупинках.

■ Багато доріг будується у гміні Мірче. Ще в нинішньому році тут з'являться три кілометри нових асфальтових доріг. Загалом буде викладено асфальтом 11 відрізків доріг, зокрема, в селах Америка, Ментке, Стара Вєсь, Прехориле, Тучапи, Моложов, а також на кількох вулицях у Крилові. На гмінні дороги витратять 5 тисяч тонн дорожнього матеріалу.

■ Із жовтня у великому будинку колишньої Єшиви на вулиці Любартовській в Любліні буде відкрито чотиризірковий готель. Він матиме 44 кімнати, в тому числі 4 апартаменти. Окрім цього, тут буде великий ресторан, у якому можна буде скуштувати страви єврейської кухні. Будинок є власністю єврейської громади у Варшаві. Нині триває набір персоналу, що складатиметься із 25 працівників.

Адам ТОМАНЕК

PRACA // РОБОТА

Луцький міський центр зайнятості

Посада	З/П	Вимоги
агроном	1 500	Організовувати виконання заходів з підвищення врожайності сільськогосподарських угідь, родючості ґрунтів. Брати участь у розробленні технологічних карт сільськогосподарських культур.
адміністратор	1 200	обов'язки адміністратора залу. Робота у ресторані "Околиця" по вул. Рівненська, попередньо телефонувати.
адміністратор	2 000	підбір персоналу, контроль, організація роботи працівників, сумлінне виконання поставлених завдань
апаратник апретування	1 800	знання обладнання легкої промисловості
архітектор	1 500	Встановлення меж адміністративно-територіальних одиниць, складання схем землеустрою. Досконале володіння Офіс 2000, ХР. Робота з програмами ГІС Геопроект 5, ГІС-6.
архітектор	1 500	Розробка архітектурно-будівельної частини проєктів. Підготовка технічних завдань на розробку архітектурних рішень.
бармен	1 700	кафе "Вояж"(вул.Наливайка)
бармен	1 200	Обслуговування клієнтів в кафе "Фан-паб-Живень" (м. Луцьк, проспект Соборності). Графік роботи з 12.00 до 22.00, потижнево. Знання РРО. Відповідальність.
бармен	1 500	обслуговування клієнтів, приготування напоїв в кафе "Вербі" пр. Відродження. Попередньо телефонувати.
бетоняр	1 800	робота у будівельній галузі, наявність посвідчення
бляхар	1 800	робота на будівництві будинку в межах міста
бруківник	1 500	робота у цеху з виготовлення бруківки
бухгалтер	2 000	бухгалтерська звітність, податковий облік, нарахування зарплати, ведення діловодства, знання 1 С Бухгалтерії (8 версія), звертатися з 16:00 по вул. Стрілецька, 2, офіс Офіцерської кредитної спілки, тел. 067-332-24-64
бухгалтер	1 500	обов'язки бухгалтера-логіста, знання 1с бухгалтерії 7 версія, інтернет, вміння працювати на комп'ютері, звертатись за адресою вул.Львівська
вантажник	1 640	вантаження,вивантаження та внутрішньоцехове переміщення деталей,вузлів та готової продукції, бажано посвідчення стропальника
вантажник	1 800	погрузочні та розгрузочні роботи
виконавець робіт	1 500	організація проведення ремонтних робіт, наявність прав водія категорія В з досвідом роботи до 1 року
Випалювач стінових та в'язучих матеріалів	1 500	виготовлення цегли, контроль за випалом цегли в тунельній печі, дотримання температурного режиму, допуск до роботи на газовому устаткуванні
водій автотранспортних засобів	1 500	виконувати роботу водія-постачальника на автомобілі "Газель"
водій автотранспортних засобів	1 500	водій на автомобіль ТІR, категорія Е, бажано наявність закордонного паспорта, візи
водій автотранспортних засобів	2 000	керування автотранспортним засобом
водій автотранспортних засобів	2 164	обов'язки водія автотранспортних засобів Газ-53, УАЗ
водій автотранспортних засобів	3 000	обов'язки водія самоскида ТАТRА, перевезення будівельних матеріалів
водій автотранспортних засобів	2 000	перевезення товару вантажним автомобілем "БУС"
водій автотранспортних засобів	2 000	перевезення хлібобулочних виробів, наявність посвідчення на газ
водій автотранспортних засобів	1 800	робота на автомобілі КАМАЗ.
водій автотранспортних засобів	1 150	робота на автомобілях "VOLVO", "SCANIA", мати допуск до перевезення небезпечних вантажів,відрядження по Україні.
водій автотранспортних засобів	2 000	робота на вантажному автомобілі з причіпом "МАЗ", "КАМАЗ", попередньо телефонувати запитувати Вікторію Вікторівну
водій автотранспортних засобів	1 250	робота на легковому автомобілі ВАЗ, поїздки в межах м. Луцьк
водій автотранспортних засобів	1 500	робота на маршрутному автобусі Луцьк-Заболотці(автостанція №1)
водій автотранспортних засобів	2 000	робота на обо'єктах м. Луцька, водійські права категорії Е, готовність до відряджень
водій автотранспортних засобів	2 500	розвезення алкогольних напоїв по Волинській області на автомобілі "Газель"
водій навантажувача	1 200	обов'язки водія електронавантажувача, їздити по території складів
водій навантажувача	1 800	робота на навантажувачі "Карпатець ПЕА-1", графік роботи: доба через дві 8.00-20.00/20.00-8.00

Посада	З/П	Вимоги
водій тролейбуса	2 165	обов'язки водія тролейбуса "Богдан", ЗІУ, ЮМЗ
геодезист	1 500	знання програми Autocad, ГІС, виконання геодезичної зйомки, навички роботи з тахеометром
геодезист	1 800	інженер-геодезист, знання програми Autocad, навички роботи з тахеометром
геодезист	1 800	роботи у польових умовах пов'язані з узаконенням права користуванням землею
головний зварник	4 500	Знання технології виготовлення оснастки для зварювання, знання нових методів і обладнання для зварювання.
готувач розчинів та мас	1 150	приготування глиняної маси для виготовлення цегли-сирцю(дозувальник)
двірник	1 400	Прибирання вулиць міста. Спецодягом та інвентарем забезпечують.
двірник	1 200	прибирання прибудинкових територій
двірник	1 150	Прибирання території дошкільного закладу
двірник	1 220	прибирання території підприємства, бажано район проживання Вишків
Дизайнер-виконавець	1 500	дизайнер-верстатник, знання дизайнерських програм (ілюстратор, індізайн, корел, фотошоп)
директор комерційний	4 000	співбесіда призначається після розгляду РЕЗЮМЕ, надісланого на електронну адресу y9h3@ukr.net
дозувальник харчової продукції	1 800	доставка допоміжної сировини до цехів і виробництв
економіст	2 000	бюджетування, планування діяльності підприємства, контроль витрат, розрахунки обігових коштів,поточні розрахунки, розрахунок економічної ефективності підприємства
Електрогазозварник	1 300	Вміння варити на бору, вироби з елементами ковки.Режим роботи з 8 до 17.15 год.
Електрогазозварник	1 603	"підготовка деталей до зварювання. Зачистка швів після зварювання і різання. Підготовка газових балонів до роботи. Газове зварювання деталей із чавуна, сталі, кольорових металів.
Електрогазозварник	2 000	проведення зварювальних робіт на території заводу, графік роботи: 8.00-17.00
Електрогазозварник	1 951	проведення ремонтно-зварювальних робіт
електрозварник на автоматичних та напіваавтоматичних машинах	2 000	знання технологій зварювальних робіт, виготовлення автобусів
Електрозварник ручного зварювання	2 000	зварювання труб, металлоконструкцій, вміння працювати з різакром, наявність сертифікату від нарколога
Електрозварник ручного зварювання	2 300	обов'язки електрозварника, ручне зварювання
електромонтажник силових мереж та електроустаткування	2 000	прокладання внутрішніх та зовнішніх електро-кабельних мереж, робота в межах Волинської області, використовується відрядна форма оплати праці
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	2 000	обслуговування обладнання картонно-робної галузі, графік роботи графік роботи доба через дві з 8.00 до 20.00/з 20.00 до 8.00, можливе навчання на робочому місці
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	1 740	ослудовування електричного устаткування
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	2 000	попередньо телефонувати
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	3 000	ремонт кранових балок, станків (токарних та сверлильних) зварних апаратів, зварювання будівельних металічних конструкцій, відрядна оплата праці
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	2 140	Ремонт та обслуговування електроустаткування
завідувач складу	2 500	планує діяльність складу, приймання товарно-матеріальних цінностей, що надходять від постачальників, їх зберігання на складі і відпуск цегли, розміщення з урахуванням найбільш раціонального використання складських площ, полетшення і прискорення пошуку необхідних матеріалів, інвентарю
знімач-укладальник у виробництві стінових та в'язучих матеріалів	2 018	складання цегли на піддони по 200 шт. на кожен, за зміну вивантаження 8 тис.штук цегли, фізично витривалі
інженер	1 600	обов'язки інженера відділу матеріально-технічного забезпечення з обов'язками завідувача складу, знання ПК

Посада	З/П	Вимоги
інженер з експлуатації споруд та устаткування водопровідно-каналізаційного господарства	2 100	контроль роботи систм водопостачання, з суміщенням роботи офіс менеджера по оформленню супровідної документації по системах водопостачання, на співбесіду попередньо домовлятись у телефонному режимі з 9.00-13.00, використовується преміальна система оплати праці
інженер з проектно-кошторисної роботи	2 000	Складання і перевірка кошторисів, складання актів виконаних робіт. Розрахунок та узгодження договірних цін на різні види робіт. Знання програми Autdad, АВК5, володіння будівельним кресленнями, робота з проектними організаціями. Досвід роботи в будівництві покрівель та промислових підлог.
інженер-електронік	1 600	обов'язки інженера-електроніка виробничо-виміральної лабораторії
інженер-землевпорядник	1 800	знання програми Autocad, ГІС, виконання геодезичної зйомки, навички роботи з тахеометром
інженер-програміст	2 000	знання основ програмування, комп'ютерних систем, бухгалтерія 1С, версія 8.2
інженер-технолог	2 810	знання технологій обробки матеріалів,систем і методів проектування технологічних процесів і режимів виробництва,методів розрахунку нормативів витрат матеріалів,інструменту, знання програм MS Office/CAD
касир торговельного залу	1 175	Робота в гіпермаркеті "TAM-TAM" знання касового апарату DATEX
касир торговельного залу	1 200	робота у магазинах "7-23", співбесіда в офісі підприємства по пр.Воли, 42, 4-й поверх на території торгового центру "Грант-Волинь"
коваль ручного кування	1 500	проведення ручної ковки металу за сумісництвом виконання роботи ливарника, терміста
комірник	1 500	розгрузка товару, набирання товару по накладних, погрузка товару, знання ПК, без шкідливих звичок
комплектувальник меблів	2 000	Монтаж та складання корпусних меблів, зокрема кухонь
кондитер	1 560	обов'язки кухаря-кондитера, випікання кондитерських хлібобулочних виробів
Кондуктор громадського транспорту	1 480	порядність, відповідальне ставлення до роботи
кухар	1 500	Старший кухар в ресторані "Грабінські", графік роботи з 10.00 до 23.00, потижнево
Листоноша (поштар)	1 400	матеріально-відповідальна особа, доставка пошти, пенсій, товарів народного споживання, 0,55 од.
Листоноша (поштар)	1 400	матеріально-відповідальна особа, доставка пошти, пенсій, товарів народного споживання, 0,6 од.
Листоноша (поштар)	1 500	обов'язки листоноші відділення поштового зв'язку
Листоноша (поштар)	1 500	обов'язки листоноші відділення поштового зв'язку, матеріально-відповідальна особа, доставка пошти, пенсій, товарів народного споживання
Листоноша (поштар)	1 497	обов'язки листоноші відділення поштового зв'язку, матеріально-відповідальна особа, доставка пошти, пенсій, товарів народного споживання, 0,6 од.
Листоноша (поштар)	1 500	обов'язки листоноші, матеріально-відповідальна особа, доставка пошти, пенсій, товарів народного споживання
лікар ветеринарної медицини	1 806	Проведення дезінфекції, дезінсекції та дератизації, здійснення ветеринарно-санітарних та протиепізоотичних заходів
майстер	2 500	організація роботи бригад на будівництві, користувач ПК, знання ДБН і правил
Маяляр	1 500	виконує оздоблювальні роботи
Маяляр	2 000	обробка поверхні кузова АТЗ і підготовка до ґрунтування, матування поверхні кузова під нанесення шпаклівок, шпаклювання поверхонь,які потребують вирівнювання, підготовка кузова до фарбування (маяляр автомобільний)
Маяляр	1 500	фарбує поверхні, які потребують високоякісного оброблення, після нанесення шпаклівок і ґрунтувальних шарів фарбами і лаками в декілька тонів, здійснює шліфування, ґрунтування, проопіфлення та полірування їх рзними інструментами.
машиніст екскаватора	1 600	Наявність повідчення. Підготовка котлованів під будівництво. Заробітна плата відрядно-преміальна
машиніст екскаватора	2 078	робота на одноковшовому екскаваторі, наявність посвідчення 4-5 розряду

Крім того є багато інших вакансій, за додатковою інформацією звертатися за адресою: м. Луцьк, вул. Ярошука, 2, тел.: 72-72-58, 4-92-68

міжнародний театральний фестиваль

МАНДРІВНИЙ ВІШАК

«театр за межами театру»

детальніше про фестиваль:
www.garmyder.org

27-29 вересня м. Луцьк, Україна

організатори:
Луцька міська рада
Управління культури Луцької міської ради
Народний аматорський театр-студія «ГармИдЕр»
Луцького районного будинку культури
ГО «Асоціація розвитку туризму Волині»

за підтримки:

Фонд Ігоря Палиці

УЧАСНИКИ ФЕСТИВАЛЮ

Муніципальний театр Бориспільської міської ради Бориспіль, Україна	Камерний театр «Жуки» Донецьк, Україна	Юнацький театр «Teatrali» Тбілісі, Грузія
театр «Крылы халопы» Брест, Білорусь	Театр-студія «Согласие» Санкт-Петербург, Росія	Театральна студія «Деер» Луганськ, Україна
Річард Петтіфер Берлін, Німеччина	Театр-студія «Splash» Київ, Україна	Театр-студія «Данко» Київ, Україна
театральна майстерня «Вінора» Харків, Україна		

А також у рамках фестивалю експонуватиметься виставка театального плакату Міжнародного театально-дизайнерського фестивалю «Живи!»

Вхід вільний

партнери:

ми на

facebook

[https://www.facebook.com/](https://www.facebook.com/MonitorWoynski)

MonitorWoynski

Monitor Wołyński

Пошук... українська Polska

Про нас MW TV Історія Культура Календар Інтерв'ю

Головна Галерея Європейський формат Події Точка зору Діалог

ТОЧКА ЗОРУ

Мученики за власним бажанням

Нещодавно Україна відсвяткувала 22-гу річницю Незалежності. Після відлигованих промов владі, парадів, концертів, салютів, тостів, країна припинилася, і люди похилилися під свистячим співом та повернулися до звичного ритму життя та усталених ролей.

У цій сагістичній сцені плаща халить себе та змушує попередити, а народ намагається звести кінці з кіями. При цьому народ має давню традицію: зустрічати на кучках, за кучкою пива, чаркою горілки чи горішком каші та жалітися на гірку долю. І звично, змушувати в цьому випадку піти, іти, йти, йти... Так нечистим мислом змушувати, своїм чи чужим, іти, йти, йти, йти... «Якщо ти не йдеш, я тебе не випустю».

http://monitor-press.com

ВІВЧЕННЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

Товариство польської культури на Волині
ім. Еви Фелінської оголошує набір учнів до суботньо-недільної школи на 2013-2014 н.р. для вивчення польської мови.

Початок занять – **1 жовтня 2013 року**.
Зацікавлених просимо телефонувати за номером **72 54 99**
з понеділка до п'ятниці від 12.00 до 15.00 год.

**Po polsku,
o Polsce i Polakach
na całym świecie**

**POLSKIE RADIO
DLA ZAGRANICY**

Lwów - Radio Niezależność	UKF 106,7 MHz	18.30-19.30
Winnica - Radio TAKT	103,7 FM	22.00-23.00
Chmielnicki - WsimRadio	104,6 FM	23.00-00.00
Łuck - Radio Łuck	107,3 MHz	22.00-23.00

Z satelity Eutelsat 2 F 6 Hot Bird:

23.30 - 1.00; 2.00-3.00; 4.00-4.30; 5.30-6.30; 7.30-9.00; 17.00-18.00; 18.30-19.30

Polskie Radio dla Zagranicy, Al.Niepodległości 77/85, 00-977 Warszawa, Polska
www.polskieradio.pl/zagranica/pl polska@polskieradio.pl

Projekt jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania «Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2013 r.» Za pośrednictwem Fundacji „Wolność i Demokracja”

**WOLNOŚĆ
i DEMOKRACJA**

Monitor
Wołyński

Założyciel/Zasnovnik - Валентин ВАКОЛЮК
Zespół redakcyjny/Редакційна колегія:
Walenty WAKOLUK/Валентин ВАКОЛЮК
Natalia DENYSIUK/Наталія ДЕНИСЮК
Wiktor JARUCZYK/Віктор ЯРУЧИК
Marjana PECZENIUK/Мар'яна ПЕЧЕНЮК

Redaktor naczelny: Walenty WAKOLUK
Korekta: Jadwiga DEMCZUK
Redaktor techniczny: Marjana PECZENIUK
Redaktor odpowiedzialny: Aleksander SWICA
Tłumaczenia: Switlana PYZA,
Natalia DENYSIUK

Główny redaktor: Валентин ВАКОЛЮК
Літературний редактор: Ядвіга ДЕМЧУК
Технічний редактор: Мар'яна ПЕЧЕНЮК
Відповідальний редактор: Олександр СВИЦА
Переклад: Світлана ПИЗА,
Наталія ДЕНИСЮК

Адреса редакції:
43025 Луцьк, вул. Крилова 5/7
tel/faks (0332) 72 54 99
e-mail: info@monitor-press.com
www.monitor-press.com

Свідчення про реєстрацію
В/Л № 339-73Р від 19.05.2009 р.
Тираж: 6000. Замовлення: 5649
Друк - Волинська обласна друкарня:
Луцьк, пр. Волі 27.
Друк офсетний, формат А 3